

OPTİSYENİN

E-DERGI
Sayı: 70 EYLÜL 2019
SESI
Optik Magazin Dergisi



- Göz rengi karakteri yansıtır
- Eylülde Moda/ Sokak Stili
- İtalya'daki Başlıca Sektörler

ben.x[®]
sunglasses

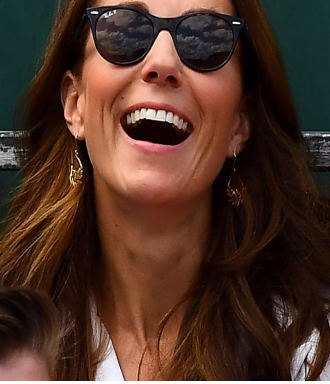


ben.x[®]
sunglasses

ışığa hükmet!

anında >> **reaksiyon**
hızlı >> **değişim**
kolay >> **adaptasyon**







MODA 2019 28

YOLNAME

Mustafa Küreli'nin kaleminden
Makedonya

70



OPTİSYENİN SESİ E-DERĞİ
Ayda bir yayınlanır
Eylül 2019

www.optisyeninsesi.com Adına
İmtiyaz Sahibi
Orhan Küreli

Sorumlu
Yazı İşleri Müdürü
Ozan Küreli

Yazı Kurulu Üyeleri
Mustafa Küreli, Llm. Av. Oğuz Ünal
Hakan Hürsever, Prof. Dr. Miktađ Kadiođlu
Dr. Ahmet Dođan Ataman, Mehmet Can
Şahin

Görsel Yönetmen
Mustafa Küreli

Grafik Tasarım-Uygulama ve Editöryal
Çalışma Tuna Yıldırım / CLINART Str. Arş.
Sağ. Dan. Org. Yay. Ltd. Şti.
(0 212 291 54 83)

Reklam Pazarlama
0 535 586 05 93
tunayildirim1972@gmail.com

Fotoğraf Editörü
Cesur Erol

E-Posta:
bilgi@optisyeninsesi.com
dergi@optisyeninsesi.com

Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarına
aittir. Reklamların sorumluluđu ise reklam
verene aittir. Dergide yayımlanan yazı
ve resimler kaynak gösterilmek suretiyle
iktibas edilebilir. Optisyenin Sesi günlük
ortalama raytingi 3000 olan
www.optisyeninsesi.com internet sitesinde
yayımlanmaktadır.

Bu dergi Eylül 2019 tarihinde
internetten online olarak izlenebilmiştir.

ben.x[®]
sunglasses





Herkes aynı şeyi söylüyor: “zaman ne kadar hızla geçiyor ...

H

Her ay olduğu gibi sizlere bu ay da dopdolu bir dergi hazırladık. Optisyenin Sesi ekibi olarak hiç durmuyoruz. Her ay dergi çıkartmanın yanı sıra, bir yandan da gündemi takip ederek, sizlere OptisyeninSesi haber sitemiz kanalıyla sektörel haberler aktarıyoruz.

Sizlerle acı tatlı konuları paylaşıırken, desteklerinizi de hep yanımızda hissediyoruz. Sizlerin ilgisi bizlerin bu çabalarına güç vermekte, her ay yeni bir heyecanla, yeni dergiler hazırlamaktayız.

İyi ki varsınız, Umarız ortak çabalarımız ve yeni kurulan meslek odalarımızla mesleğimiz hak ettiği yerlere varacak, eski saygın günlerine tekrar kavuşacaktır.

Evet... Zaman çok hızlı geçiyor, Dünya da ve ülkemizde birçok şey değişiyor. Biz de sektör olarak bu değişkenliklere azami uyumu göstermeye çalışıyoruz.

Ve dergimizin Eylül sayısı ile Sonbahara merhaba diyoruz.

İstanbul da oda hazırlıkları başladı



30.12.1940 tarihli ve 3958 sayılı Gözlükçülük Hakkında Kanun ve 22 Haz 2004 tarihinde optisyenlik hakkında çıkan kanunun ardından sektörün beklediği “ODA” için hazırlıklar başladı.

Optisyen-gözlükçüler odalarının göreve başlamalarına sayılı günler kala, hizmetin boyutunu büyütmek, meslektaşların beklentilerine bir an önce çözümler üretmek için İstanbul Odası geçici yönetim adayı çalışmalara başladı. Otuz kişiden oluşan kurucu üyeler belirlendi. KURUCU ÜYELER: ALAATTİN DUR, ATILLA ERDEM, CEMAL DOĞRU, DİDEM SANİYE PİRİNÇİ, FUAT VARDİ, HASAN SEVİM, İBRAHİM DİL, İBRAHİM YURTSEVER, İDRİS KAYTARAN, İLKER AYAZ, LEVENT GİRENİTLİOĞLU, MEHMET ARIK, MEHMET ÇELİK, MEHMET EMİN ÇANGİR, MEHMET KAKI, NUMAN HOCAOĞLU, NURETTİN ÇALIŞKANTÜRK, NURİ UZUN, ORHAN KÜRELİ, PEYAMİ ÇAKAR, RAMAZAN ÖZMUTLU, SERAP MUTLU, ŞAHAP SABRİ TUZAL, ŞÜKRİYE KIZILASLAN, TARIK BETNİ, TURGAY ÇAKAR, TURGUT VARDİ, VİKTOR ZAKO, ZEYNEL ÇAKIRLAR, ZİNNET KAYTARAN

İstanbul genelinde her ilçeye bölge temsilcileri belirlenirken, diğer bir yandan da mesleğin ve meslektaşın gelişmesi için komisyonlar kurulmaya başlandı.

Kısa bir süre içinde aktif bir şekilde mesleğe yön verecek komisyonlardan birkaçı; • Eğitim Komisyonu, • Gençlik Komisyonu, • Örgütlenme Komisyonu, • Sosyal- Kültürel Komisyonu, • Kamu Kurumları Komisyonu, • Basın Komisyonu, • İstihdam Komisyonu

Türkiye Optik Ve Optometrik Meslekler Derneği başkanı Sn. Turgut Vardi, kısa bir süre sonra mazbataların alınarak tüm yurtda oda çalışmalarının başlayacağını belirtirken, ortak hareket noktalarımız olduğunu düşündüğümüz meslektaşlarımızla biran

önce eyleme geçmeyi düşünüyoruz. Dedi.

Şeffaf ve katılımcı anlayışla İstanbul odasının yönetimini kalabalık bir ekiple yöneteceklerini belirten sn. Vardi, İlçe bölge temsilcileri ile görüşmelerin yapıldığını ve listenin hazır olduğunu belirtti. İdari yapısı bugünkü dernekçilik yönetiminden oldukça farklı olan Optisyen-Gözlükçüler Odası'nda bütün kararları birlikte alacağız. Dedi.

İSTANBUL İLÇE TEMSİLCİLERİ LİSTESİ:
ATAŞEHİR: RECEP AKÇAY/ MURAT YÜCER / AVCILAR: ALİ ZEKİ YALVAÇ / BAĞÇELİEVLER: OSMAN KELEŞ/ MUSA GÜLGÖR / BAKIRKÖY: CELAL AKBAY / BEŞİKTAŞ: ADİL SİLELİOĞLU/ SELDA CELİLE GERŞON / BEYLİKDÜZÜ: AHMET GÜNGÖREN/ ŞÜKRÜ KAĞITÇI / BEYOĞLU: YAHYA ŞENER / BÜYÜKÇEKMECE: MEHMET GÜRSU/ ÇEKMEKÖY: EROL AYDOĞAN / ESENLER: HÜSEYİN TÜRKSEL / LEVENT ÖZBAŞAK / EYÜP: ŞENTÜRK KAYA / FATİH: ABDÜLNASIR VATANSEVER/ ORHAN YILDIRIM/ HÜSEYİN KUŞÇU/ SERHAT HAZNEDAR / GAZİOSMANPAŞA: İSA ALTAY/ TAHİR AÇAR / KADIKÖY: BÜLENT ÖZERDEM/ OĞUZ ERCİNS/ SÜLEYMAN EMİROĞLU / KAĞITHANE: NUMAN KÖSE / KARTAL: TAMER ÖZDEMİR / KÜÇÜKÇEKMECE: YUSUF ÇANGİR / MALTEPE: ERSİN DİLER / PENDİK: CELAL AKSOY/ ERTUĞRUL AKGÜN/ MEHMET ATALAY / SİLİVRİ: BİLGİN BİLGİÇ / ŞİŞLİ SERKAN ERTÜNK / ÜMRANİYE: CEM CENGİZ/ İBRAHİM KAN / ÜSKÜDAR: TAYFUN KANBER/ EBRU DİLAN / ZEYTİNBURNU: FARUK ÖZÇELİK / TRAKYA BÖLGE TEMSİLCİLERİ: TRAKYA: SEDAT OYPAN/ ALİ KURNAZ/ ALİ AKDENİZ/ BURHAN TEKİNOK/ MUSTAFA AYDIN

PIXAR[®]UV

maksimum görüş performansı
maksimum **UV** koruma



gör
hayatı!

integral süper hidrofobik anti-refle kaplama + UV 400 koruma



Yansımaları önler,
görüş netliği sağlar.



Su
tutmaz



Çizilmelere
karşı dirençli



Toz ve kir tutmaz,
kolay temizlenir.



Buhar itici
özellik.



Maksimum
UV Koruma



Türkiye
Gücünü ve
Potansiyelini Keşfet

NOVAX[®]
FreeForm[®] Gözlük Camları

Türk Optisyen Ve Gözlükçüler Birliği Geçici Kurucu Oda Başkanlarını Atadı

Türkiye genelindeki Optisyen-Gözlükçüler odalarının kuruluşuna dair mazbatalar, birlik yönetimince kurulmuş kurulacak Oda temsilcilerine verildi.



Türkiye’de Optisyen-Gözlükçüler Odaları’nın merkezini mazbatalar dağıtımı ile Optisyen ve Gözlükçüler Odaları göreve başlayacak.

”3 AY İÇERİSİNDE KAYIT OLMALARI GEREKMEKTEDİR”

İllerdeki sektör temsilcilerinin 3 aylık süre içerisinde odaya kayıt yaptırmaları gerektiğini belirten Optisyen ve Gözlükçüler Birliği 17. Bölge Kurucu Başkanı Cuma Reyhan "5193 sayılı Kanun’un geçici 4. maddesinin beşinci fıkrasında, “Oda kurulan il ve bölgelerde faaliyet göstermekte olan meslek mensupları, odaların kuruluşundan itibaren üç ay içerisinde odaya kayıt olmak zorundadır.” hükmü yer almakta olup meslek mensuplarının odaya kayıt

olmaları zorunludur.

Geçici Oda yönetimleri mazbatalarını aldıktan sonra işleyecek olan 3 aylık sürenin uzatılması kanunen mümkün değildir. Bu bakımdan öngörülen 3 aylık süre sonunda ilgili ilin optisyen-gözlükçü odasına kaydını yaptırmamış olanlar mesleklerini icra edemez duruma düşeceklerdir. Bu suretle görevinden alınan mesul müdürlerin yerine odaya kayıt yaptırmış optisyen-gözlükçü meslek mensuplarının atanmaları gerekli olacaktır.” ifadelerini kullandı.

”KAYIT YAPTIRMAYAN GENEL KURULA KATILAMAYACAK”

Odaya kayıt süresinin geçirilmesi durumunda



sektör temsilcilerinin genel kurla katılamayacağını dile getiren Başkan Reyhan şu uyarılarda bulundu: "Zikredilen geçici maddenin beşinci fıkrasında kesin olarak belirtilen (3) aylık sürenin sonunda optisyen-gözlükçü odasına kayıt yaptırmamış olanlar, daha sonra kaydını yaptırmış olsalar bile, Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği Yönetmeliği'nin geçici 5. maddesi gereğince, odaların yapılacak olan ilk genel kurullarına katılamayacak, oda organları ve Büyük Genel Kurul temsilcilikleri için aday olamayacak ve aday da gösterilemeyecektir."

"SEKTÖR ÖNEMLİ BİR VİZYONA KAVUŞTU"

Uzun süredir verilen mücadelenin ardından oda statüsüne kavuşulmasının sektör için son derece önemli olduğunu dile getiren Reyhan, "bu konuda genel başkanımızla birlikte ısrarlı girişimlerde bulunduk. Sonunda sektörümüz oda statüsüne kavuştu. Bundan sonra sektör temsilcilerimizin de desteğiyle sektörümüzün vizyonunu yukarılara taşımak için çalışacağız. Gaziantep'in 17. Bölge Başkanlığı olarak belirlenmesi de ilimizin vizyonu açısından son derece önemliydi. Bu önemli görevi en iyi şekilde yapmaya çalışacağız" diye konuştu.

İŞTE KURUCU BÖLGE BAŞKANLIKLARINA ATANAN O İSİMLER

- I. Bölge İstanbul Optisyen-Gözlükçüler Odası Kurucu Başkanı Turgut VARDİ
- II. Bölge Ankara Optisyen-Gözlükçüler Odası kurucu Başkanı Mahmut YETİM
- III. Bölge İzmir Optisyen-Gözlükçüler Odası kurucu Ersin AKBAYLAR
- IV. Bölge Antalya Optisyen-Gözlükçüler Odası Kurucu Başkanı Bülent GÜRER

- V. Bölge Bursa Optisyen-Gözlükçüler Odası Kurucu Başkanı Ergün KARAÇANAK
- VI. Bölge Konya O.-G. Odası Kurucu Başkanı Hüseyin Fatih İŞÇİMEN
- VII. Bölge Kocaeli Optisyen-Gözlükçüler Odası kurucu Durmuş BEKDEMİR
- VIII. Bölge Mersin Optisyen-Gözlükçüler Odası Kurucu Başkanı Serkan YAKAN
- IX. Bölge Kayseri Optisyen-Gözlükçüler Odası Kurucu Başkanı Ferhat SAYIM
- X. Bölge Adana Optisyen-Gözlükçüler Odası Kurucu Başkanı İsmail BOZKURT
- XI. Bölge Samsun Optisyen-Gözlükçüler Odası kurucu başkanı Ali MUTLU
- XII. Bölge Balıkesir Optisyen-Gözlükçüler Odası Kurucu Başkanı Feridun ÖZCAN
- XIII. Bölge Muğla Optisyen-Gözlükçüler Odası Kurucu Başkanı Hakan İNAN
- XIV. Bölge Manisa Optisyen-Gözlükçüler Odası Kurucu Başkanı Öner AKBİLEK
- XV. Bölge Aydın Optisyen-Gözlükçüler Odası Kurucu Başkanı Vedat DURAK
- XVI. Bölge Denizli Optisyen-Gözlükçüler Odası Kurucu Başkanı Hasan ERİŞKİN
- XVII. Bölge Gaziantep Optisyen-Gözlükçüler Odası: Kurucu Başkanı Cuma REYHAN
- XVIII. Bölge Hatay Optisyen-Gözlükçüler Odası kurucu başkanı İhsan EROĞLU
- XIX. Bölge Güneydoğu Optisyen-Gözlükçüler Odası Kurucu Başkanı Mustafa UMA
- XX. Bölge Kuzeydoğu O.-G. Odası Kurucu Başkanı Gökhan GÖRKEM



Levent AKAGÜNDÜZ /
Gözlükçü



Günümüzde neredeyse satmış olduğu ürünü aldığı fiyata hatta aldığı fiyatın altında günü kurtarmaya çalışan satıcı esnaf zümresi oluşmuştur.

Zurnanın zırt dediği yerdeyiz, Batan geminin malları bunlar; Sevgili meslektaşlarım,

Piyasaların yandım, bittim dediği şu günlerde artık bizim meslektaşlarımızdan da buna benzer sesler yükselmeye başladı.

İthalatçının, toptancının ve yerli üreticinin gününü kurtarmak adına satmış olduğu ve uzak doğudan gelen ne i düğü belli olmayan önceleri biz perakendecilerinde hoşuna giden, sonrasında ciddi rekabeti doğuran ürünler sayesinde biten RX düzeni iyice piyasaları dibe indirdi.

Dükkanlarında sadece bankosu, sandalyesi, vitrini kısacası demirbaşı (bunun içine makinaları katmıyorum zira artık onlarda bizim değil) kendine ait olan işletmeler (bir bölümünü tenzih ediyorum) toptancı esnafın yaptığı gibi gününü kurtarma yoluna girmiştir.

Günümüzde neredeyse satmış olduğu ürünü aldığı fiyata hatta aldığı fiyatın altında satan esnaf zümresi oluşmuş durumda (puanla alıyor ya bedava sanıyor.)

Örneği çok fazla fakat konuyu kısaca bir yaşanmışlıkla izah edeyim (birinci ağızdan kendim yaşadım, duyduğumu anlatmıyorum)

Bu yazıyı yazma isteğim uzun zamandır vardı. Fakat bir türlü zaman bulup yazamamıştım. Birkaç gün önce fiyat verdiğim ve düşünceğini söyleyen müşterimin yeni gözlüğü ile beni selamlaması birden yazı yazma iştahımı kabarttı. Biraz meraktan, biraz nankörlüğe verilmesi gereken dersin zamanı geldiğini düşünerek, "abi bakar mısın ?" ile başlayan bir davetle sohbete başladık.

-Nasılsınız?

-İyiym. Siz nasılsınız?

-Teşekkür ederim bizde iyiyiz, sizlerde bizleri tercih ederseniz daha iyi olacağız. Dememle;

Vatandaşın;

-Kardeşim sizden aldığım Fiyatta ürünün daha iyisini, markasını (Fransızların dünyaya hakim markası var ya o, bu arada bizde onlarla çalışıyoruz.) sizin verdiğiniz fiyatın yarısına (yine o firmanın ödüllü camı ve ödüllü kaplaması dahil) hem de klipsli çerçeve ile birlikte aldım dedi ve cebinde çıkarttığı kullanıcı kartı ile bunu ispatlayarak yanımdan uzaklaştı.

Sonuç;

Bu saatten sonra;

1. Müşteriyi kazıklayan esnaf durumuna düştüğüne mi yanarsın
2. Adam camı ve çerçeveyi nerede ise benim aldığım fiyata satmış, kafamda oluşan toptancı esnaf mı beni kazıkıyor düşünceme mi yanarsın.

3. Her gelen müşterinin kilo ile alıp tane ile satıyorsunuz ifadesini vermesine, mesleğini aşağılamasına mı yanarsın.

4. Her dükkandan çıkan farklı fiyatlara mı yanarsın.

Kısacası o kadar çok yanacak şey var ki ekle ekleyebildiğin kadar çoğalt gitsin.

Sevgili Meslektaşlarım " Zurnanın zırt dediği, sözün bittiği noktaya ulaştık. Bundan gayrisi ölüm, ölümden öte köy yok."

Siz ne düşünüyorsunuz bilmiyorum fakat benim naçizane fikrim bu piyasayı önüne gelene mal vererek ve hala vermeye devam ederek rekabeti yaratan, malım satılsın da nasılsa parası alınır diyen toptancı ve plasiyerler düzelterek.

Tüm meslektaşlarıma bol bereketli günler dilerim.



The World sees **(with)** us.



gör
hayatı!



vê
a vida!

Sieh das
Leben!

voir
la Vie!

ve
la vida!

увидеть
жизнь!

چشم انداز
زندگی

انظر
للحياة

İskenderiyeli Hypatia” ya da “Vurun Kahpeye!”

**Kendine özel bir sistemle yumuşayıp sertleşerek burun üzerinde
ağrı oluşmasını engelleyen burun köprüsü...**



Mustafa KÜRELİ

**Google’ın “Project Glasses”, yani artırılmış
gerçeklik gözlüğünü biliyorsunuzdur elbette.**

Konusunu Millî Mücadele günlerinden alan, Halide Edip Adıvar’ın ikinci romanı “Vurun Kahpeye” ilk kez 1926’da yayımlanmış. Roman, idealist İstanbullu öğretmen Aliye’nin Anadolu’da bir kasabaya gidişini ve bölgede Millî Mücadeleye destek çalışmaları ile bağnazlık, cehalet ve taassuba karşı halkı aydınlatıyor diye kara yobaz bir köy imamının kışkırtmasıyla köylüler tarafından linç edilmesini anlatır. Hypatia’nın hikâyesi de bir başka “Vurun Kahpeye” hikâyesidir.

Günümüzden yaklaşık 1600 sene önce yaptıklarıyla insanları şaşırtan Hypatia, eserleri bugüne kalmış ilk kadın matematikçidir. MS 370 – 415 yılları arasında yaşamıştır; İskenderiye’de doğup, İskenderiye’de ölmüştür.

Hypatia’nın babası Theon, İskenderiye Üniversitesi’nde matematik hocasıydı. Daha sonra üniversitenin rektörü oldu. Hypatia, İskenderiye’deki zengin bilim ortamından yararlandı. Daha genç yaşlarında soru sormayı, araştırmayı ve kuşku duymayı öğrendi. Theon, kızını kusursuz bir insan olarak yetiştirmek istiyordu. Kızının eğitimini üstlendi, hem öğretmeni

hem oyun arkadaşı oldu. El sanatları, şiir, felsefe, din, astronomi, astroloji, matematik konularında eksiksiz bilgilenmesi için elinden ne geliyorsa yaptı. Çok iyi bir öğretmendi. Öğrettiği konuları seviyor ve sevgisini karşındakine aktarabiliyordu. O çağda ve dünyanın o yöresinde bilinen büyük dinleri kızına öğretti. Dogma düşüncelere ve dinlere saplanmasına izin vermedi. “Bütün dogmatik dinler yanlışlıklarla doludur ve kendine saygısı olan bir kimse tarafından son gerçek olarak kabul edilmemelidir.” ve “Düşünme hakkını hep kullanmalısın. Çünkü yanlış düşünmek, hiç düşünmemekten yeğdir.” dedi kızına.

Kızının salt zihinsel değil, bedensel gelişmesine de gereken önemi verdi. Günün belli saatleri spora ayrılmıştı. Hypatia yüzmeyi, kürek çekmeyi, ata binmeyi, dağcılığı öğrendi... Yıllar sonra Hypatia babasından öğrendiklerine kendi kendine öğrendiklerini katıp şöyle yazdı; “Masallar masal diye, efsaneler efsane diye anlatılmalıdır. Boş inançları gerçek diye öğretmekten daha korkunç bir şey olamaz. Çocuk akli bunları kabul eder ve çocuk yanlış şeylere inanır. Bu yanlış inançlardan arınmak çok zor olur, uzun yıllar alır. İnsanlar boş inançlara bir gerçekmiş gibi inanıp uğruna dövüşürler. Hatta boş inançlar uğruna daha fazla dövüşürler, çünkü boş inanç öylesine elle tutulmazdır ki çürütülmesi neredeyse olanaksızdır.”

NOVAX®

FreeForm® Spectacle Lenses



view
life!

FreeForm®
TECHNOLOGY

...Çünkü hayat görmeye değer!
...Because, the life is worth to view!

Az görenlere ‘Teleskoplu gözlük’

‘Teleskoplu gözlük’, az görme yetisine sahip olanlarda görme kapasitesini yüzde 90 oranında artıracaktır.

OptisyeninSesi, Çin’ in Wenzhou şehrinde her mayıs ayında düzenlenen WOF uluslararası optik fuarına medya sponsoru oldu.

Ankara Üniversitesi (AÜ) Halk Sağlığı Anabilim Dalı Görme Engelliler Rehabilitasyon ve Araştırma Biriminde, teleskoplu gözlük kullanımını öğretiyor.

AÜ Halk Sağlığı Anabilim Dalı bünyesinde hizmet veren Az Görenler Merkezi Sorumlusu Prof. Dr. Aysun İdil, Türkiye’de az görme ve körlük ile ilgili ulusal bir kayıt sisteminin olmadığını, ancak hesaplamalara göre her bin kişiden 5’inin yüzde 5’in altında görme yeteneği (kör) olduğunu ve bin kişiden 20’sinin ise az görebildiğini söyledi.

TÜRKİYE’DEKİ TEK MERKEZ

Türkiye’nin göz hastalıklarının tedavisinde çok iyi bir noktada bulunduğunu, ancak rehabilitasyon açısından eksikler olduğunu belirten İdil, “AÜ bünyesinde hizmet veren Az Görenler Rehabilitasyon Merkezi’nin, üniversite bünyesinde Türkiye’de kurulmuş ilk ve tek merkez olduğunu” söyledi.

Merkezde yaklaşık bin hastanın rehabilitasyon hizmetinden yararlandığını ifade eden İdil, “Hastaların yüzde 60’ında ‘yararlı görme’ sağlandı. Yüzde 3’ü cihaz kullanımını reddetti, yüzde 9.5’unun görme yeteneği bu sistemi kullanmaya uygun değildi, yüzde 8.4’ü ise az görme yardım cihazı dışında reçeteli normal gözlük desteğiyle hedeflerine ulaştı” dedi.

İdil, merkezlerinden, 6 yaş altı okul öncesi gruptan yararlananların oranının yüzde 5 olduğunu, yüzde 26 oranında okul dönemi yaş grubunun ve yüzde 41 oranında 19-64 yaş aralığındaki yetişkin gruptaki kişilerin faydalandığını, ayrıca gelenlerin yüzde 93’ünün sosyal güvenliğinin bulunduğunu belirtti.

KULLANIMI KOLAY DEĞİL, UYUM SÜRECİ GEREKİYOR

Merkeze başvuruya gelenlerin öncelikle tüm görme fonksiyonlarının değerlendirildiğini ve ardından kişiye özel cihazların seçildiğini belirten İdil, “Bunun için optik ya da optik olmayan sistemler kullanılıyor. Optik sistemlerden, çeşitli formlarda üretilmiş teleskopik, mikroskopik ve benzeri gözlükler kullanılıyor. Az gören hastalar için geliştirilmiş ve gözlüklerin üstüne monte edilmiş küçük teleskoplu gözlükler ile kişinin yüzde 10’luk görme kapasitesi yüzde 90’ın üstüne, hatta tam düzeye çıkabiliyor” diye konuştu. İdil, teleskopik gözlüklerin kullanımının kolay olmadığını, hastanın buna uyum sürecinin aşamalı olduğu için zaman aldığını vurgulayarak, şu bilgileri verdi:

“Teleskopik gözlük, önce kişiye oturarak kullanırılıyor. Gözlüğü takıp, alışması sağlanıyor.

Çünkü, teleskop sayesinde, objeler bulunduğundan büyük ve farklı yerde görülüyor. Bu da özellikle yaşlılar ve çocuklar için düşme riskini artırabiliyor. Yaklaşık bir ay oturarak kullanım sağlanıyor, ikinci aşamada ise teleskopik gözlüğün model ve uygulama yerleri değiştirilerek, yürürken kullanımı sağlanıyor. Bu sürecin de adaptasyonu altı ayı bulabiliyor. Daha sonrasında ise evde günlük yaşamda veya mesleki alanda nasıl kullanılacağı öğretiliyor. Eğitim aşamaları yapılmadığı takdirde cihazlardan yararlanma oranı yüzde beşin altında olabiliyor.” Teleskopik gözlük kullanımının özellikle öğrenciler için çok avantajlı olduğuna dikkati çeken İdil, “Örneğin, görmesi nedeni ile eğitimden yararlanma olanağı kısıtlanan bir öğrenci, teleskoplu gözlük kullanarak bu engeli aşabilmektedir. Çok kitap okuması gereken hukukçular, ara mesafeyi görmesi gereken piyanistler, uzak görüşün çok önemli olduğu fotoğrafçılar da bu cihazları kullanarak mesleklerini yapabiliyor” dedi.





Her koşulda tam koruma! Pixar kaplama teknolojisinin sunduğu tüm ayrıcalıklar Pixar BLUV'da

Pixar BLUV cihazlardan yansıyan mavi ışık ve UV korumasının yanın sıra, standart PIXAR kaplamanın tüm koruma özelliklerini de taşır.



Yansımaları önler,
görüş netliği sağlar



Su
tutmaz



Çizilmelere
karşı dirençli



Toz ve kir tutmaz,
kolay temizlenir



Buhar itici
özellik



Maksimum
UV Koruma



Mavi ışık
önleyici



Türkiye
Gücünü ve
Potansiyelini Keşfet

NOVAX®
FreeForm® Gözlük Camları

“MADE IN ITALY”: İTALYA'DAKİ BAŞLICA SEKTÖRLER



İtalya'da seramik üreticisi firma sayısı 250'dir. Ve bu işletmelerde yaklaşık 30 bin kişi istihdam edilmektedir. Seramik sektörü ulusal üretim bazında lider sektörler arasındadır.

SAĞLIK / GÖZLÜK

Bu sektörde (gözlük camı ve çerçevesi ve gözlük dahil olmak üzere) 1410 üretici firma yer almaktadır. Üretilen gözlüklerin yaklaşık %75'i ihraç edilmektedir. İhracatın büyük bir çoğunluğunu güneş gözlüğü oluşturmaktadır. İtalya'nın gözlük sektöründeki en büyük rakipleri Çin, Japonya, Taiwan'dır. İhracatın en yoğun olduğu ülkeler ise ABD, Almanya ve Fransa'dır.

MODA / TEKSTİL

İtalya %6,5'lik pazar kotasıyla dünya tekstil ürünleri ihracatında, ABD ile birlikte Çin'in ardından, ikinci sırada yer almaktadır. Giyim sektöründe ise %5,3 oranındaki pazar kotasıyla, Çin ve Meksika'nın ardından, 3.sıradadır. Tüm moda sistemi dikkate alındığında İtalya'nın ihracat yaptığı (Tuhafiye dahil olmak üzere tekstil ürünleri, giyim, aksesuar – eldiven, şapka, kemer- tekstil ürünleri) en önemli ülkeler Almanya, ABD, Fransa, İngiltere'dir. İthalat ise Çin, Romanya, Almanya ve

Fransa'dan gerçekleşmektedir. Moda sistemi içerisinde ihracat yapan şirket sayısı 22 bin civarındadır. Lüks ürünler piyasasında 10 İtalyan markası dünya pazarının %20'sini elinde tutmaktadır. Lüks İtalyan markalarının en fazla ihracat edildiği ülkeler ABD ve Japonya'dır

AYAKKABI

Ayakkabı sektöründe üretici firma sayısı 7.800'dür. Ve bu şirketlerin 5.400'ü ihracatçı firmadır. Ayakkabı ihracatında "Made in Italy" en iyi dinamiği deri ve kösele segmentinde göstermektedir. İtalya'nın ayakkabı ihracatı yaptığı ülkelerin başında Almanya, ABD ve Fransa gelmektedir. İtalya'nın bu sektördeki en büyük rakipleri Çin, Endonezya ve Hong Kong'tur.

EV DEKORASYONU: MOBİLYA

Mobilya sektöründe İtalya dünya çapında en önemli ihracatçı ülkelerden biridir. İtalya dünya mobilya ihracatının %17'sini elinde bulundurmaktadır. Sayısı 35 bin civarında olan üretici firmalar genelde küçük-orta ölçektedir ve üretim üniteleri bölgesel bazda organize olmuştur. 16 bin üretici firma ihracata yönelik çalışmaktadır. Nitekim sektörde kaydedilen cironun %45'i ihracattan sağlanmaktadır. İtalyan mobilyalarının en fazla ihraç edildiği ülkeler ABD, Almanya ve Fransa olmakla birlikte yine bu ülkeler İspanya ile birlikte İtalya'nın sektördeki en önemli rakipleridir.

ELEKTRİKLI EV ALETLERİ

Yüksek kalite ve teknoloji İtalyan beyaz eşya sektörünün özelliğini oluşturmaktadır. Bu özellikler İtalyan markasını oldukça çekici kılmaktadır. Beyaz eşya ihracatında İtalya'nın kotası dünya pazarı genelinde %3 civarındadır.

SERAMİK

İtalya'da seramik üreticisi firma sayısı 250'dir. Ve bu işletmelerde yaklaşık 30 bin kişi istihdam edilmektedir. Seramik sektörü ulusal üretim bazında lider sektörler arasındadır. İşletmelerin büyük bir kısmı (%80) Modena ve Reggio Emilia bölgesinde yerleşiktir. Dünya karo üretiminin %20'sini ve Avrupa karo üretiminin %46'sını gerçekleştiren İtalya Çin'den sonra 2.sırada yer almaktadır. İtalyan seramik üretiminin büyük bir kısmı Avrupa'ya ihraç edilmektedir. Fransa ve Almanya'nın yanında ABD İtalya'nın en önemli ihracat pazarlarıdır. İspanya, Türkiye ve Brezilya İtalya'nın en önemli rakipleridir.

İNŞAAT MALZEMELERİ

İnşaat malzemeleri kapsamında mermer, granit, çimento, kiremit, kireç, cam, çerçeve, kapı, ağaç kaplama, seramik döşeme taşları (karolar), lavabo, banyo aksesuarları, sıhhi tesisat, izolasyon malzemeleri, boru yer almaktadır. ABD ve Almanya ile birlikte önemli ihracatçı ülkeler arasında yer alan İtalya dünya ithalatındaki kotası %10 civarındadır. İtalya'nın ihraç yaptığı önemli ülkeler arasında ABD, Almanya, Fransa, İngiltere ve İspanya yer almaktadır.

PLASTİK VE LASTİK ÜRÜNLER

Sektör otomobil lastiği, plastik boru, levha, sac, profilati, ambalaj ve plastik inşaat malzemeleri üretimini içermektedir. Ambalaj üretimi

İtalya'daki toplam plastik üretiminin %45'ini (dünya üretiminin %43,5ini) asorbe etmektedir. İtalya dünya ithalatının %5,6'sını elinde tutmaktadır. İtalya'nın bu sektördeki en önemli rakipleri ABD, Almanya, Çin ve Fransa'dır. Lastik ve plastik sektöründe üretim yapan 7 bin ihracatçı İtalyan firmanın en önemli pazarlarını Almanya, Fransa, İspanya, İngiltere, Belçika ve Hollanda oluşturmaktadır.

KUYUMCULUKTA KULLANILAN MAKİNALAR

Sektör genel olarak inovasyon kapasitesi yüksek ve sürekli yeni teknoloji arayışı içerisindeki küçük-orta ölçekteki şirketlerden oluşmaktadır. Almanya'dan sonra İtalya bu sektördeki en önemli makina üreticisidir. Toplam 105 işletmeden 80 tanesi ihracatçı konumundadır. İhracatın coğrafik dağılımı şu şekildedir: AB (%25); Kuzey ve Güney Amerika (%12); Asya ülkeleri (%18); Doğu Avrupa ülkeleri (%12). İtalya'nın bu sektördeki en önemli rakipleri Almanya, Taiwan, Türkiye, ABD ve Japonya'dır.

TEKSTİL, AYAKKABI VE DERİ İŞLEME MAKİNALARI

Tekstil makinaları üreticilerinin sayısı 400'ü aşkındır. Sektörde yaklaşık 26 bin kişi istihdam edilmektedir. Tekstil makinaları üretiminde İtalya, Almanya'nın ardından, dünya sıralamasında 2.konumdadır. Almanya ve Japonya ile birlikte dünyanın en önemli ihracatçıları arasındadır. Sektördeki toplam cironun %70'lik bölümünü ABD, Çin, Türkiye ve Almanya'ya ihraç edilen makinalar oluşturmaktadır.

Deri ve güderi, ayakkabı makinaları üreticilerinin sayısı da yaklaşık 400 civarındadır. Bu makina sektöründe 7 bin

kişi istihdam edilmektedir. Dünya çapında kullanılan bu tip makinaların %50'si İtalyan üretimidir. İtalya'nın ihracat yaptığı en önemli pazarları Çin, İspanya, Romanya, ABD oluşturmaktadır. Taiwan, Brezilya, Almanya ve Çin bu sektörde İtalya'nın rakibidir.

LASTİK VE PLASTİK İŞLEMESİNDE KULLANILAN MAKİNALAR

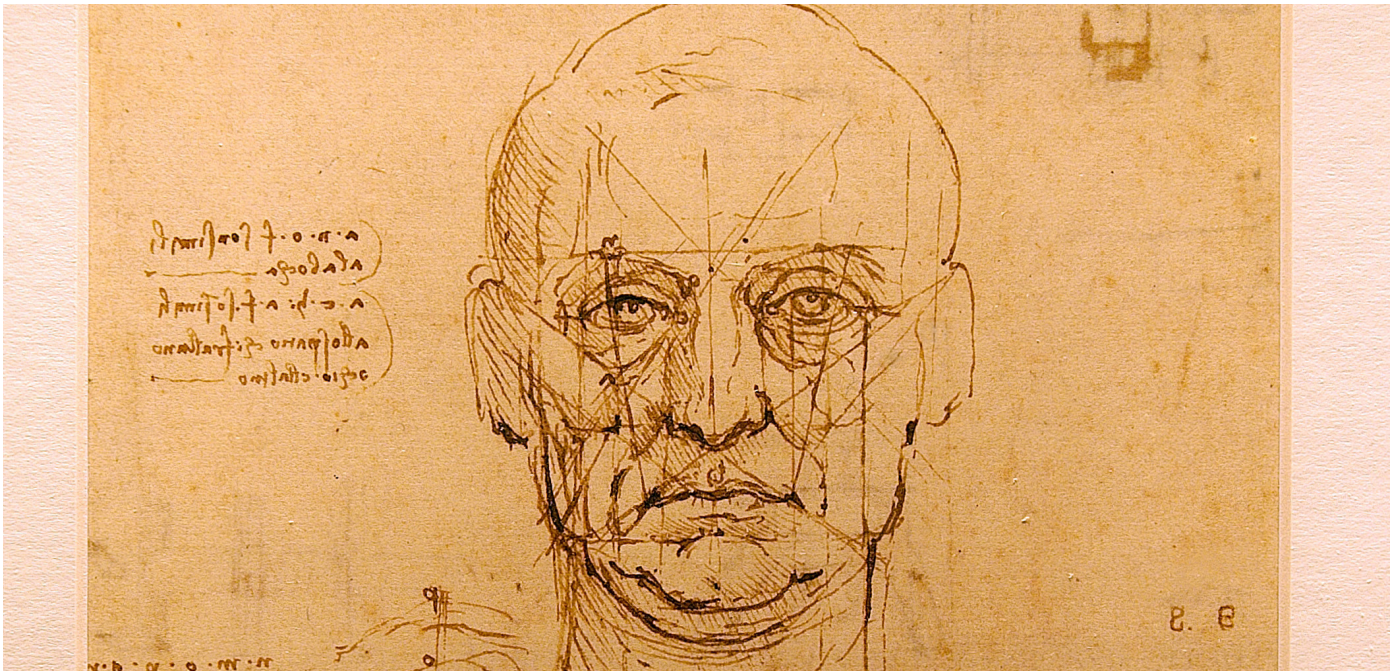
Küçük-orta ölçekte ağırlıklı olmak üzere üretici sayısı 300 civarındadır. Bu işletmelerde 13 bin kişi istihdam edilmektedir. Sektördeki toplam cironun %60'ını teşkil eden ihracat AB ülkeleri başta olmak üzere (Almanya, Fransa, İspanya, İngiltere) üzere, Nafta ülkelerine (Meksika ve ABD ilk 10 arasındadır), ve Uzak Doğu'ya ihraç edilmektedir. Bu sektörde İtalya'nın en önemli rakipleri Almanya, Japonya ve ABD'dir.

ELEKTRONİK VE BİLGİSAYAR

Elektronik ve bilgisayar sanayi İtalya'da hızla gelişmekte olan sektörlerdir. Sektör makinaları ve telekomünikasyon araçlarını (örneğin telefon, televizyon, radyo, anten, telesekreter gb), elektrikli ve elektronik araçları (hi-fi, videop kaset, disk, video oyunlari, computer, pc programlari, otomasyon ve kontrol araçları, ölçüm aletleri, elektronik medikal araçları) kapsamaktadır. Dünyadaki en önemli üreticileri olarak ABD, Japonya, Çin ve Avrupa ilk sıralarda belirmektedir. İtalya dünya üretimindeki %2'lik payı ile 8.sırada yer almaktadır. Sektördeki toplam cironun %42'si ihracat kaynaklıdır. İhracatçı firma sayısı yaklaşık 16 bindir. İtalya'nın ihracat yaptığı belli başlı ülkeler Almanya, Fransa, ABD, İspanya, İngiltere ve Türkiye'dir.

Kontakt lenslerin Tarihçesi

Kontakt lenslerin temel fizik özelliklerinin geniş anlamda ünlü bilim adamı Leonardo da Vinci'nin 1508 yılında yaptığı çizimlerinde tanımladığı bilinmektedir. İnsanlığın daha sonra yüzyıllar süren aydınlanma döneminde belki kontakt lensler ile ilgili küçük gelişmeler olmuşsa da kontakt lensin bilinen tarihi 19.



Rene' Descartes 1636 yılında optik düzeltmeyi sağlamak için doğrudan kornea üzerine yerleştirilen sıvı dolu bir cam tüp tanımlamıştır.

Thomas Young 1801'de, Descartes'ın düşüncesini pratiğe geçirerek, kontak lensin öncüsü sayılabilecek kornea yüzeyini nötralize eden 'hidradiaskop' adını verdiği bir araç geliştirmiştir.

1888 yılında Adolf Eugene Fick ve Eugene Kalt birbirlerinden bağımsız olarak insan gözüne takılabilen ilk kontakt lens tasarımlarını ortaya çıkarmışlardır.

1888'den 1938'e kadar yaklaşık 50 yıl boyunca camdan yapılmak zorunda olmaları ve ağırlıklarından dolayı kornea lenslerinin kalıcı santralizasyonundaki güçlükler nedeniyle sklera lensleri temel kontakt lensler olmuşlar ve 1948 yılına kadar üretimi yapılmıştır.

1936'da Amerika'da ,polimetil metakrilat (PMMA) adlı şeffaf plastiğin üretilmesinden sonra 1947'de İngiltere'de Kevin Thouhy sert plastikten kornea kontakt lenslerini geliştirmiştir.

1974'de Norman Gaylord oksijen geçiren silikonu temel PMMA yapısı içine sokarak gaz geçirgen sert kontakt lensleri

ortaya çıkarmıştır.

1961 yılında Çekoslovakya'da Otto Wichterle yumuşak hidrofilik plastikten imal edilmiş ilk yumuşak kontakt lensleri geliştirmiştir. Dünya piyasalarına sunumu 1972 yılında başlamıştır. Bu lenslerin oksijen ve su geçirgenliği ve kullanımındaki rahatlıkları gibi önemli avantajlarının varlığı dikkat çekmiştir.

1984'de Michael Bay ve ekibi tarafından ilk kullan-at lensleri geliştirilmiştir.

Lens materyali konusunda Wichterle'nin 1960'lı yıllarda hidroksi etil metakrilatı (

HEMA) geliřtirmesinden sonraki en önemli geliřme;

998 yılında uzun süreli kullanım için tasarlanmış silikon hidrojel lenslerin kullanıma sunulmasıdır.

Bize ulaşan bilgilerin ışığında ülkemizdeki kontakt lens tarihi ise; 1944 yılında Dr.Opan'ın kontakt lensleri ilk tanımlayan yazısı ile başlar:

İlk yayınlar

1944 Dr.E.Opan: Gözlük yerine göze yapışan camlar, Ask. Sıh. Der.

1950 Dr.Z.Tekman: Kontakt camlar.AÜTF Yıllığı.

1957 Papadapulos: Kontakt lens ile düzelttiği keratokonus olgusu.Türk Oftalmoloji Cemiyeti, Tebliğ.

1966 Dr.C. Ünlüçerçi: Kontakt cam ve tatbikatı. VI. Türk Oftalmoloji Kongre Bülteni.

1968 Dr.V.Yiğitsubay: Kliniğimizde tatbika başlaması dolayısı ile kontakt lensler AÜTF Yıllığı.

Ülkemizde bilimsel anlamda çalışmalar yapmak, eğitim vermek ve hatta yerli kontakt lens üretimini geliştirmek amaçlarına hizmet etmek üzere üniversite ve eğitim hastanelerinde aşağıdaki klinikler kurulmuştur.

Ülkemizde Kurulan ilk Kontakt Lens Bölümleri ve Öncü Hekimler:

1967... Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Kliniğı... Dr.Vedat Yiğitsubay, Dr.Esin Fırat

1967... İstanbul Üniversitesi Cerrahpařa Tıp Fakültesi Ziya Gün Enstitüsü... Dr.Zeki Sürel

1969... Ege Üniversitesi Tıp

Fakültesi Göz Kliniğı...

Dr.Günhan Erbakan

1970... İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi ...

Dr.Turan Sezen

1974... Hacettepe ÜTF Göz Kliniğı... Dr.Behiç Tüzmen, Dr.Hikmet Kandemir, Dr. Murat İrkeç

1977... SSK Ankara Hastanesi... Dr.S.Özkan,

1967' de İÜ. Cerrahpařa Tıp Fakültesi ve AÜ.Tıp Fakültesi Göz Klinikleri, İngiltere Nystle firmasından getirttikleri polimetilmetakrilat(PMMA) disklerini kendi laboratuvarlarında işleyerek sert lenslerini üretmişlerdir ,

Daha sonra yurt dışından hammadde ithali ve yabancı sermayenin gelmesi ile birlikte kontakt lens uygulamaları hız ve çeşitlilik kazanmıştır.

1969- Kesin Firması'ndan Sırrı Dökünter'in çabalarıyla, Titmus Eurecon sert lenslerin yapımına başlanmıştır.

1978-Oksijen geçirgenliğı daha iyi olan selüloz-asetat-bütirat(CAB)lenslerin üretimine başlanmıştır.

1981- Kesin Firması HEMA 38 'den Titmus Eurecon yumuşak lensleri üretmeye başlamıştır.

1982- Teka Tic.- B&L un yumuşak lenslerini ithal etmeye başlamıştır.

Türk Oftalmoloji Derneğı (TOD) Medikal Kontakt Lens Birimi, ilk kez sayın Dr. Hikmet Kandemir başkanlığı ve Dr.Hikmet Özçetin sekreterliğinde 1984'de kurulmuş ve 1986 yılında sayın Dr.Kandemir'in katkıları ile Avrupa Kontaktoloji Derneğı (ECLSO)'ne kabul edilmiştir

Günümüzde sayın Dr. Ayfer Kanpolat'ın başkan yardımcısı olarak görev aldığı ECLSO da bilimsel çalışmaları ile önemli bir yer edinmiş olan birimiz, daha önce iki kez yaptığı(1989 ve 2000 yılı) ECLSO kongresini 2011 yılında ülkemizde tekrar gerçeşleştirme hakkını kazanmıştır.

TOD Kontakt Lens Birimi, Dr.Hikmet KANDEMİR, Dr. Esin FIRAT, Dr., Dr.Dr. Ayfer KANPOLAT, Dr.Güzin İSKELELİ, Dr.İzzet CAN, Dr.Tomris ŞENGÖR'ün başkan ve Dr.Hikmet ÖZÇETİN, Dr.Murat İRKEÇ, Dr.Mustafa ONAT, Dr.Tomris ŞENGÖR, Dr. Ömür UÇAKHAN ve Dr.Hilmi OR 'un sekreter olarak görev aldıkları yönetim birimleri ve aşağıda isimleri belirtilen kontakt lens aktif üyelerinin katılımları ile çok sayıda bilimsel çalışmalar ulusal ve uluslar arası toplantılar düzenleyerek ülkemizdeki kontakt lens bilim dalının gelişmesine çok değerli katkılarda bulunmuşlardır.

Dr. Lale KÖZER BİLGİN, Dr. Turan SEZEN, Dr. Demir BAŞAR, Dr. Gönül BAŞAR, Dr. Günhan ERBAKAN, Dr. İhsan ÖGE, Dr. Çağla ATABAY , Dr. Sevilay KEVSER, Dr. Ahmet TEMEL, Dr. Figen ALAÇAYIR, Dr. Bülent BARLAS, Dr. Nazan ERDA, Dr. Meltem YAĞMUR, Dr. Nuray AKYOL, Dr. Hayrettin KILIÇ, Dr. Hilmi ÇAKMAKÇI, Dr. Serdar SAYGI, Dr. Türker ERYÜKSEL, Dr. Banu COŞAR, Dr. Murat DOĞRU, Dr.Canan GÜRDAL, Dr.Ebru TOKER, Dr. Yelda Buyru ÖZKURT, Dr. Sevda Aydın KURNA, Dr. Ferda ÇİFTÇİ, Dr. Zeynep ÖZBEK SÖYLEMEZOĞLU

Göz rengi karakteri yansıtır

Yüzümüzün en güzel duyularından olan gözün renginin insanın karakteri hakkında ip uçları verdiğini biliyor musunuz?



Olaylar karşısında çok çabuk heyecanlanan, disiplinli, düzenli kişilerdir. Duygu yüklü olan bu insanların, gerek sevgisi, gerek de kindarlığı oldukça güçlüdür. Onlar karşılarındaki insanları daima idare etmek isterler.

Yeşil gözlü kişiler:

Sevdiklerini kırmak istemeyen bir yapıları vardır. Kırıcı olmamaya çok dikkat ederler, çok asabi yaratılışlı olmalarına rağmen bu böyledir. Bu yüzden hislerine hakim olmayı bilirler.

Mavi gözlü kişiler:

Durağan olmayı sevmeyen, enerji dolu, karar verme kabiliyeti pozitif yönde gelişmiş olan, eli açık, değişimlerin kendilerini korkutmadığı kişilerdir. Biraz hayalperesttirler. Bu yapıları nedeniyle de gerçekleri görmekte zorlanırlar.



Ela gözlü kişiler:

Sezgisel güçleri yüksektir, oldukça hassas bir kalbe sahip insanlardır. Gururlarına olabildiğince çok düşkün kişilerdir, gururları kırıldığı zaman asla ve asla afları yoktur. Aslında çok daha yumuşak başlı, daha anlayışlı olmaları gerekmektedir.

Kahverengi gözlü kişiler:

Aslında bu insanlar kendilerini idare ettirmek konusunda isteksizdirler. Bir kötü yönleri de her yerde sırlarını açıklamalarıdır. Dünyaya kapalı gözlerle bakarlar adeta, gerçekte hayal kırıklıkları yaşamamaları realiteleri görme

Zaman ve Saat Modası

Filateli Nedir?



Zaman M.Ö. 4000 yılından beri hayatımızda olan bir kavram. Belki de çok sığındığımız, en çok kıskandığımız... Zamanın ölçülmesi ise yine bu yıllarda güneşin hareketlerine göre yapılan bir çubuk ve gölge boyunun esas alındığı saatle başlamıştır.

Pek çoğumuzun küçükken veya şimdi gerçekleştirdiği bir hadisedir koleksiyonculuk. Bir takım şeyleri toplama, bir araya getirme ve biriktirme... Bana da ailemden geçen bir özelliktir bu bir şeyleri biriktirme arzusu. Bugüne kadar pek çok şey biriktirmiş saklamışımdır. kimisi dağılmıştır, kimisini biriktirmeyi bırakmışımdır veya bizimkilerin biriktirdiklerini devam ettirmişimdir. Örnek verirsem...

Misket, sonlarına yettiğim bir oyundu, ama oyanamaya bayıldığım bir hadiseydi. Bizimkilerden kalan bu misket biriktirme furiasını bir süre devam ettirmiştim. Ama artık etrafta misket bulmak çok kolay bir şey değil. Aslında pek çoğumuzun sahip olduğu bir şeydir misket, genelde şimdi evlerde dekor olarak bulunur.

Yeşilçam filmlerinin unutulmaz repliği " Sana pul koleksiyonumu göstereyim". Bir dönem bildiğim kadarıyla pek çok insanın biriktirdiği bir şeydi pul koleksiyonu. Bizimkilerde bir müddet devam etmişler ama daha sonra nedense bundan vazgeçmişler. Açıkçası devamını getirmek benim de pek işime gelmedi.

Para koleksiyonu günümüze kadar Türkiye'nin ekonomik şartlarına en uyum sağlayan koleksiyon. Bu da belki de pek çoğumuzun evinde vardır tedavülden kalkan paraları biriktirmek. Oldukça büyük zaman isteyen bir hadise. Ama oldukça zevkli bir uğraştır.

Gazoz kapağı biriktirmek, fırsatını bulduğumda hala daha biriktirmeyi sevdiğim bir şeydir. Zaten günümüzde o kadar çok gazoz kapağı çeşidi var ki bu konuda çok fazla sıkıntı çekmiyorum. Küçükken tekrar pek çoğumuzun biriktirmekten hoşlandığı bir şeydi gazoz kapağı.



DC101



Tabii benim burda bahsettiğim koleksiyonculuk gerçek anlamda ki büyük koleksiyonculuk değil. İnsanların kendi çapında yaptıkları şeyler. Kimisinin maddi durumu iyidir lüks veya eski klasik arabalar koleksiyonu yapar, kimisi okumayı çok sever kitap koleksiyonu yapar. Tablo, dvd film arşivi, plak, gözlük, bilet, saat vs. hatta muhabbet kontör kartını biriktirene bile rastlamışlığım vardır.

“Biriktirince ne oluyor peki?” diye sorarsanız açıkçası bu konuda benim de çok bilgim yok. Ama en azından kulağa hoş geliyor ,en azından bir şeyleri biriktirmek insana az da olsa gurur ve mutluluk veriyor. İnsanın doğası gereği sanırım güzel bir şey. Zaten atalarımız toplayıcı değil miydi?



Eylülde Moda/ Sokak Stili

Dopdolu bir moda ayı başlıyor. 2019 bahar koleksiyonlarını görecekğimiz önemli moda haftaları Eylül'de New York'ta başlayacak. Moda haftalarında: Bu isimlere dikkat!

Sırasıyla Londra, Milano ve Paris'te moda dolu günler geçireceğiz.

Bu baş döndürücü temponun en az podyumları kadar ilgi çeken sokakları ve son yıllarda hiç olmadığı kadar gündemimizde. Anna dello Russo'nun aylar öncesinden moda haftası gardırobunu hazırladığı bir dünyada iyi stillere sahip, takip edilebilecek birçok isim var. Gelin bu isimlerin en iyilerini özetleyelim, siz de onların gözünden moda haftalarına konuk olun, stillerinden ilham alın!

Miroslava Duma: Hayatımıza Rusya Harper's Bazaar'ın editörü olarak girip kalplerimizi muhteşem stiliyle fethedeli herhalde beş seneden fazla olmuştur. Rusya'nın moda anlamında tüm dünyaya açılan kapısı haline gelen Mira, oldukça ufak tefek ve narin bir yapısı olmasına rağmen stiliyle devleşen bir isim. Kurmuş olduğu dijital alandaki serüvenleri devam ederken, onu takip etmek; seyahatleri ve modacılarla olan samimiyetiyle daha da ilgi çekici hale geliyor. Mira'nın stiline bakarsak en yalın parçaları bile müthiş dikkat çekici bir hale getirdiğini görebilirsiniz. Halen modası devam eden 'statement' kolyelerse hayatımıza ilk Mira'nın stili ile girmişti.

Mira'nın stilini yakalamak için; cesur olmaktan korkmayın. Sürpriz parçaları daha basic parçalarla eşleştirin ve aksesuarın gücüne inanın! Instagram adresi: @miraduma

Giovanna Battaglia: Eski bir Dolce & Gabbana modeli, şimdilerde W ve Vogue Japonya için üreten bir editör Giovanna Battaglia. Hakkında "I want to be a Battaglia" yani "Bir Battaglia olmak istiyorum" diye blog'lar açılan da bir stile sahip. Kıyafetlerinde ve duruşunda İtalyan çekiciliği ve zarafetini bir bütün olarak görebilirsiniz. Elbiseler ve etekler favorisi. Çok az makyaj, doğal saçlar ve giydiği kıyafetin önüne geçen bir havaya sahip. Giovanna'nın stilini yakalamak için; feminen parçaları birleştirin, kalın bileklikler, eşarplar gibi iddialı aksesuarlarla görünümünüzü tamamlayın! Instagram adresi: @bat_gio

Christine Centenera: Vogue Avustralya'nın editörü Centenera 'cool'un sözlük karşılığı olan bir stile sahip. Onu eşofmanının altına giydiği topukluları ya da kot şortunun üzerine giydiği Balmain ceketıyla kalabalığın içinden rahatlıkla seçebilirsiniz. İddialı ceketler, çarpıcı etekler, asla sıradan olmayan ayakkabılar ve 'hiç' aksesuar Centenera'nın stil kodu. Ona baktığınızda o kıyafet için çok uğraşmadığını, evden çıkmadan sadece beş dakika önce dolabından gelişigüzel bir şeyler seçtiğini buna rağmen harika göründüğünü düşünebilirsiniz. Christine'in stilini yakalamak için; sade ama iddialı parçaları bir araya getirin. Beklenmeyenleri yapın, bir gece kıyafetini spor ayakkabıyla giymeyi deneyin, neden olmasın? Instagram adresi: @centenera

Ulyana Sergeenko: Rus bir oligarkın eşi, Miroslava Duma'nın en yakın arkadaşlarından biri, fotoğrafçı, birkaç yıllık tasarımcı... Her şeyi unutun! Upuzun etekler, modern bir prenses tavrı, porselen bir cilt, kıpkırmızı bir ruj, harika bir stil. Sergeenko'yu takip etmek için birçok nedeniniz var. Geçmiş günümüze en güzel şekilde taşıyan isim kendisi. Her bir kombini bir sanat eseri niteliğinde, ortada masalsı bir birleşim var. 2011 yılından bu yana da kendi markası ile ön planda. Elbiseler için 17 bin euro, göz kamaştıran paltolar için ise 28 bin euro gibi rakamlar telaffuz ediliyor. Ulyana'nın stilini yakalamak için; arşivleri iyice karıştırın. Stilinizi geçmiş belirleyecek. Şapkalar, eşarplar, gözlükler, dönemsel detayların hepsiyle oynamaya hazır olun!



MODA 2019



MODA 2019



MODA 2019





MODA 2019



MODA 2019



MODA 2019



MODA 2019



MODA 2019



MODA 2019



MODA 2019



MODA 2019



MODA 2019



MODA 2019



MODA 2019



MODA 2019



MODA 2019





MODA 2019





MODA 2019









MODA 2019



MODA 2019



MODA 2019

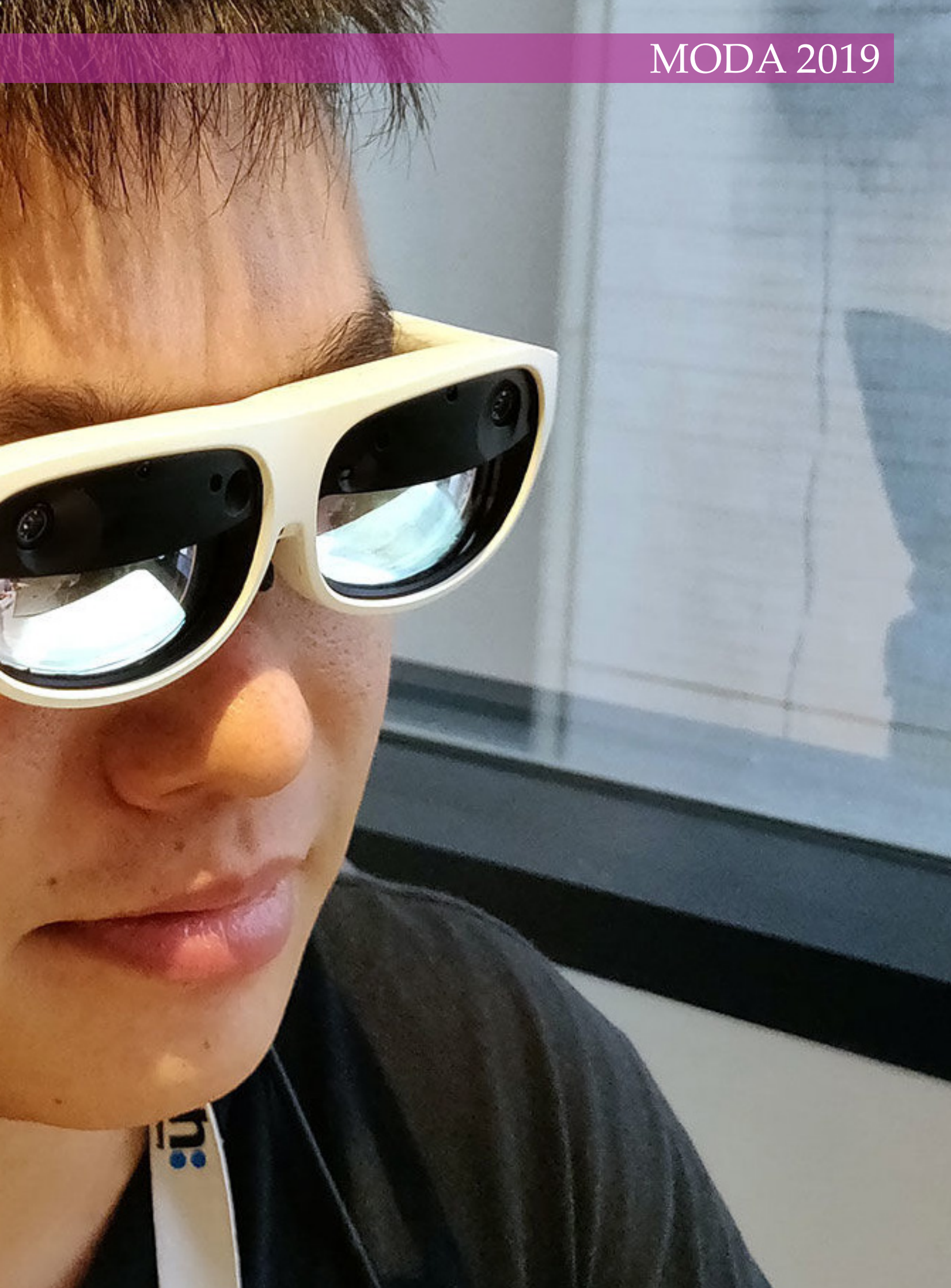




MODA 2019



MODA 2019



MODA 2019





MODA 2019



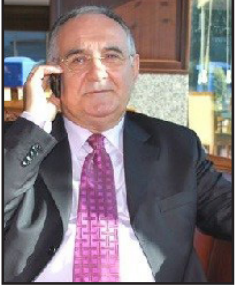
MODA 2019



MODA 2019







Ecz. Gözlükçü
Taylan
Küçüker

T.C. Sağlık Bakanlığı: Göz sağlığını korumanız için öneriler

**Medula Optik Provizyon sistemindeki
uygulama bilimsel olarak yanlıştır.
Kurumun talebi halinde, bilimsel
raporunuzu sözlü ve yazılı olarak
sunabiliriz.**



Gözlük camı ve çerçeve 3 yılı geçmeden yenilenmez. Ancak görmede 0,5 diyoptri değişiklik olması halinde süresinden önce gözlük camı yenilenebilir. Hükmü gereği sağlık hizmeti sunumu yapılmaktadır.

T.C. Sağlık Bakanlığı, Sağlık Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü sağlık okuryazarlığını artırmak geliştirmek, göz sağlığını ve kamu sağlığını korumak amacıyla, resmi sosyal medya hesaplarında görsel afişler ve spot duyurular paylaşıyor. T.C. Sağlık Bakanlığı, Sağlık Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü sağlık okuryazarlığını artırmak geliştirmek, göz sağlığını ve kamu sağlığını korumak amacıyla, resmi sosyal medya hesaplarında görsel afişler ve spot duyurular paylaşıyor.

T.C Sağlık Bakanlığı Sağlığın Geliştirmesi Genel Müdürlüğü

GÖZ SAĞLIĞINIZI KORUMAK İÇİN

Uzun süreli Bilgisayar, kullanımında gözlerinizi dinlendirin. Kitap okurken, göz ile kitap arasından yeterli mesafe bırakın. Başkasına ait gözlüğü kullanmayın. Düzenli aralıklarla göz muayenenizi yaptırmayı ihmal etmeyin.

GÖRSELİ BİR AFİŞLE, göz sağlığını koruyacak temel spot uyarılar içeren duyuru paylaştı. Sağlık Bakanlığı tarafından Yapılan çalışmalar son derece yerinde bizlerinde de desteklediği faaliyetlerdir. Düzenli göz muayeneleri genel sağlık bakımınızın hayati bir parçasıdır. Körlük ve görme kaybı vakaların en az% 50'sinde önlenabilir veya tedavi edilebilir, ancak erken teşhis bunun gerçekleşmesinin anahtarıdır. Avrupalılar daha uzun yaşarken, başta diyabet veya diğer kronik hastalıklardan etkilenen insanlar gibi risk gruplarında körlüğe neden olan göz hastalıkları da artıyor. Türkiye yaşıyor nüfus artışı azalıyor, yaşam süresi artıyor. Emekli olma yaşları yaşılanan nüfusu üretimde tutmak için artırılıyor.(Kadınlarda 58,Erkeklerde 60) TÜİK verilerine göre, 2023 yılında Türkiye'deki yaşlı nüfus oranı % 10, 2'ye ulaşacak ve yaşlı sayısı 8,6 milyon olacağı öngörülüyor. Yaşlı nüfusun olumsuz etkileri 2030 yılında hissedilmeye başlayacaktır. Periyodik düzenli göz muayenelerinizi ihmal etmeyin! Düzenli göz muayeneleri genel sağlık bakımınızın hayati bir parçasıdır.

BAŞKASINA AİT GÖZLÜĞÜ KULLANMAYIN

Refraksiyon testleri muayene sadece gözlükle ilgili değildir. Bazen kötü yetersiz görme, tıbbi araştırmaya ihtiyaç duyan başka bir şey olabilir. Bir göz problemi ne kadar küçük ve önemsiz gibi olursa olsun, göz muayenenizi Tedavisinin ertelenmemesi gerekir. Her zaman bir göz doktorunu ziyaret ederek, teşhis ve tedavi için erken davranılması gerekir. Düzenli göz MUAYENESİ körlüğe neden olan hastalıkların erken teşhisine imkân verir. İyi haber şu ki, birçok göz sorunu önlenabilir veya tedavi edilebilir. Muayene için ne kadar erken hareket ederseniz, göz ve görme sağlığınız için o kadar iyi olur. Sorunun göz ardı edilmesi, ertelenmesi, geciktirilmesi geri dönüşümü olmayan sağlık problemlerine sebep olabilir. Düzenli göz muayenesi detaylı görme, üretimi artırır. Ülke ekonomisine katma değer katar. Görme bozukluğu ve körlük çocuğu hem doğrudan hem de dolaylı olarak etkiler. Görme bozukluğu çocuğun eğitim ve kendini geliştirme fırsatlarına erişimini kısıtlar. Erişkin bir aile bireyindeki görme kaybı, Görme kaybı, onu bir çocuğun bakımına muhtaç duruma sokabilir. Öğrenciler her yıl kayıt yenilerken tam gördüklerine dair göz doktorundan alınmış bir raporu kayıt evraklarına eklenmesinin şart koşulmalıdır. Bu uygulama Avrupa'da birçok ülkede yapılmaktadır. Bu sayede, Öğrenciler tam görme ile eğitime başlar. İnsanlar görmenin kendi kadar olduğunu zannetmektedir. Gözlük yeterli net görme çağdaş bir toplum inşa etmenin anahtarıdır. Gözlerimiz beynimizin adeta bir uzantısı gibi çalışır. Gözlerimiz vücudumuzun Dünya'ya açılan pencereleridir. Öğrendiklerimizin %83nü gözlerimizle sağlarız. Görmeyen çocuk öğrenemez. Okul başarısını olumsuz etkiler. TÜİK, 2016'ya ait Karayolu Trafik Kaza İstatistiklerini açıkladı. Rapora göre, geçen yıl meydana gelen 1 milyon 182 bin 491 trafik kazasında 7 bin 300 vatandaş hayatını kaybetti. TÜİK'in iki yıldan beri ayrı olarak açıkladığı "kaza sonrası" ölüm vakaları bu yıl olay yerinde ölüm sayılarını geçti. Yeterli görme keskinliğine sahip olmak gözlük kullanmak trafik kazalarındaki can ve mal kayıplarının da azalmasını sağlar. Çevreye verilen zararı önler.

Sürücüler araç kullanırken göz sayısız sinyal ve bilgi uyarıları alır. Tüm duyuların %90 nı görsel algılardır. Başka bir ifade ile görme yeteneği, lüzumlu kararların ve hareketlerin %90'ını etkiler. Ülkemizdeki kazaların ekonomik maliyeti çok yüksektir. Yine resmi verilere göre her yıl meydana gelen trafik kazalarında 20 milyar ekonomik maddi kayıp, çevre zararı, meydana gelmektedir. Trafik kazalarında kaybettiğimizi vatandaşımızın sayısı kurtuluş savaşında kaybettiğimiz şehit sayısından fazladır. Göz sağlığını ülkemizde bir öncelik haline getirmenin ve genel nüfus arasında görme bilinci geliştirmenin merkezinde yer alması için çalışmalıyız. Göz sağlığı, yeterli görme keskinliğinin sağlanması, TC Sağlık ve Milli Eğitim Bakanlığı için öncelikli bir konu haline getirilmelidir. ÇAĞDAŞ modern bir toplum inşa etmek istiyorsak "düzenli göz muayenelerini ihmal etmeyiniz.



Doç. Dr. Murat UYAR / Göz Hastalıkları ve Cerrahisi Uzmanı, FEBO, FICO
www.muratuyar.com.tr www.facebook.com/muratuyar.com.tr omuyar@gmail.com

Sıkça Sorulan Sorular

Türkiye’de 30 Ocak 2014 itibarıyla 21 bin 114 kişi böbrek, 436 kişi kalp, 2 bin 63 kişi karaciğer, 35 kişi akciğer, 1 kişi ince bağırsak, 3 kişi kalp kapağı, 243 kişi pankreas ve 4 bin 832 kişi de kornea olmak üzere toplam 28 bin 727 kişi organ nakli bekliyor.

Göz hekimlerinin eğitim süresi ve yetki alanları nedir?

Liseden sonra 6 yıl tıp fakültesi, sonrasında tıpta uzmanlık sınavıyla girilebilen ve 4-5 yıl süren uzmanlık eğitimi, en az 2 yıllık zorunlu hizmetlerin ardından diğer uzmanlık dallarında olduğu gibi toplam 22 yıllık eğitim ile en erken 30 yaşında “Göz Hastalıkları uzmanlık belgesi” alınabilmektedir. Gözü ve görmeyi ilgilendiren tüm alanlarda (tıbbi, cerrahi ve optik) tüm yaklaşımları sağlama yetkisine sahip tek meslek dalıdır.

Çocuklarda göz derecesinde değişme nasıl olur? Gözlüklerini düzenli kullanırlarsa numaraları düşer mi?

Genellikle büyüme (ergenlik) döneminde hipermetroplarda göz numaralarında (dioptrilerinde) azalma, miyoplarda ise artma gözlenir. **GÖZLÜK TAKIP TAKMAMAK NUMARANIN ARTMASINI YA DA AZALMASINI ETKİLEMEZ. ANCAK NE KADAR ERKEN YAŞTA FARK EDİLİR VE DÜZENLİ TAKILIRSA GÖRME KUVVETİ VE GELİŞİMİ DE O KADAR İYİ OLUR.** Yaklaşık yirmi yaşlarında numara genelde sabitlenir. Yine de yıllık veya en geç iki yılda

bir yapılan muayene ile numarada ve varsa astigmatizma açılarındaki ufak değişiklikler belirlenmelidir.

İyi görmek gözlerin sağlıklı olduğunun garantisi midir?

Kesinlikle HAYIR... Örneğin: 40 yaş üzerinde % 2 sıklıkla rastlanan glokom (göz tansiyonu) hastaları geç dönemlere kadar merkezden çok iyi görebilirler, ancak fark ettiklerinde genellikle bir borunun içinden bakıyormuş gibi dar bir alan kalmıştır ve kaybedilen görme ve görme alanı hiçbir şekilde geriye gelmez. Sadece kalan görme ve görme alanını korumak için acilen tedavi başlatılır.

Benzer şekilde damarları ve retinayı etkileyen damar sertliği, yüksek kolesterol ve şeker hastalığı da (toplumda % 6) çok çok iyi görenlerde bile damar tıkanıklıkları ve göz kanamaları ile ani ve kalıcı körlüklere neden olabilir. Özellikle kırklı yaşlardan sonraki göz muayeneleriyle bu risk faktörleri ve riskli durumlar kolaylıkla yakalanabilmekte, uygun tedavilerle %95’i önlenabilmektedir. Ayrıntılar için bilgilendirme bölümümüzdeki “Şeker Hastalığı ve Göz” başlıklı dosyamıza bakabilirsiniz.



Televizyona yakından bakmak veya uzun süre bilgisayar kullanmak gözü bozar mı?

Bulanık görmesi olanlar genellikle televizyona veya ekrana zaten yaklaşarak bakmak zorunda kalırlar. Bu bir neden değil, sonuçtur. Dolayısıyla kesinlikle bozmaz; hatta göz tembelliği olan bir çocuğun daha iyi gören gözünü bantlayarak gözlükleriyle tembel gözünü fazladan çalıştırmak için televizyonu, bilgisayarı ve cep telefonu oyunlarını özellikle önermekteyiz. Ancak uzun süreli ve dikkatli bakış, normal gözlerde bile doğal göz kırpması sayısını azalttığından kuruma, yanma, batma, kızarıklık, yorgunluk ve ara ara refleks sulanmalar oluşabilir. Bu konuyla ilgili ayrıntılar için uygun zamanınızda bilgilendirme bölümümüzdeki "Ekranlar ve Göz" başlıklı (30 dakikalık) söyleşimizi dinleyebilirsiniz.

Yanlış numara gözü bozar mı?

Gözü bozmaz, ancak takıldığında tam netlik sağlamayabilir, bulanıklık, sulanma, TV seyrederken ya da kitap okurken baş ağrısı, yorgunluk, sinirlilik, uykunun çabuk gelmesi gibi şikayetlere neden olabilir. Daha önce (veya eski muayenelerde) her iki gözün ayrı ayrı görmesi hemen hemen eşit iken sonradan iki göz arasında belirgin bir netlik farkı bu anlama gelebilir. Gözlükler yapıldıktan sonra bu tür bir şikayet varsa gözlük reçetesi ile birlikte

gözlükler tekrar kontrol edilmelidir.

Göz bozukluğu doğru bir tanım mıdır?

Numaralı gözlük kullananlar için yaygın ancak yanlış bir şekilde "gözü bozuk" tanımlaması yapılmaktadır. Oysa toplumun % 75'inde 0.25 de olsa az-çok bir numara vardır, hatta 45 yaşından sonra neredeyse tamamında uzak için olmasa da yakın için gözlük gerekebilir. Gözleri bir kamera olarak düşünelim, ışık ve görüntüler objektiften kırılarak film tabakasında nasıl odaklanıyorsa gözün de kornea ve doğal lensinden kırılarak geçen ışık ve görüntüler retina tabakasının tam üzerinde odaklanmalıdır. İnsan gözünün ortalama uzunluğu 24 mm dir. Bunun 0.1 mm uzun veya kısa olması dahi 0.25 numara (1 mm uzun veya kısa olması 2.5 numara) ile görüntülerin retina üzerine odaklanmasını gerektirir. Dolayısıyla bu mükemmel yapı için bozukluk çok kaba bir tanımlamadır, doğrusu kırılma kusurudur (refraksiyon kusuru). Dünyanın en iyi, en sağlam kamerasına dahi (otomatik odaklanma yoksa) netlik ayarı gerekebilmektedir. Ancak kamera içindeki objektifler, malzemeler veya film bozulmuşsa netlik bir türlü sağlanamaz, göze benzetecek olursak en öndeki korneadan (saydam tabaka), en gerideki retinaya (ağ tabaka) kadar çeşitli göz hastalıkları nedeniyle oluşabilir.



Prof. Dr. Mikdat KADIOĞLU
İstanbul Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi

3 bin yıllık Aydıntepe yeraltı şehri keşfedilmeyi bekliyor

Bayburt'taki erken Hristiyanlık dönemine ait yeni bir yeraltı şehri birkaç yıl önce tesadüfen bulundu. Ortaya çıkarılan 3 bin yıllık tarih hazinesi artık ziyarete açık.

Bayburt şehri başlı başına bir tarih, kültür hazinesi. En önemli zenginliklerin biri Bayburt'un kuzey batısında, merkeze 25 kilometre uzaklıktaki mütevazı Aydıntepe (Hart) ilçesinin Aydıntepe Yeraltı Şehri'dir.

Aydıntepe Belediye Başkanı Orhan Eraslan'la yeraltı şehrini gezerken onun sanat, tarih ve arkeoloji bilgisine hayran kaldım. Bu işe o kadar çok gönül ve mesai vermiş ki bu konularda adeta uzmanlaşmış. Bana anlattıklarına göre; Aydıntepe Yeraltı şehri, kent yerleşkesinin hemen altında. Dehliz şeklindeki mekanların varlığını halk daha önce de biliyordu, fakat içine girilmemişti. 1988'de inşaat kazısı sırasında tesadüfen gün yüzüne çıkarılan yeraltı yerleşimi Kültür ve Tabiat Varlıkları Kurulu'nca koruma altına alınmış.

Tek taşa oyulmuş

2008'den sonra Koruma Kurulu'nun onayıyla ilçe belediyesi tarafından, Müze Müdürlüğü'nün denetiminde yapılan çalışmalarla gezilebilir alan 850 metreye çıkarılmış. Karadeniz Teknik Üniversitesi ile yapılan sismik taramalar neticesinde, şehrin güneydoğu kesiminde de başka dehlizlerin olduğu tespit edilmiş. Bu kısımlar da daha sonra yapılacak çalışmalarla ortaya çıkarılacak.

Yeraltı şehri hiçbir yapı malzemesi kullanılmadan tüften oluşan tek ana kayaya oyulmuş. Koridorlar, sağ ve solunda odalar, yer yer geniş alanlar, aydınlatma için lamba yerleri, havalandırma delikleri bulunmakta. Hemen üstündeki



tepede bir yerüstü kalesi var. Kale eteklerindeki arkeolojik kazılarda yaklaşık 4 bin yıllık mezarlar tespit edilmiş. Bu da Aydıntepe'nin eski adıyla Hart'ın ne kadar eski bir yerleşim olduğunu göstermekte.

Toplantı salonu havuzu bile var

Yeraltı şehri içindeki duvar figürleri 3 bin yıllık bir tarihi işaret etmekte. Bu mekanlar zamana bağlı olarak, Hristiyanlar ve Müslümanlar tarafından da kullanılmış. Kullanım amacının genel olarak sığınmaya yönelik olduğu düşünülüyor. Yani halk tehlike durumunda buraya sığınılıp, sonra dışarıda yaşamına devam ediyormuş.

Mekan içinde odalar, toplantı salonları, mutfak ve su ihtiyaçlarını görecekt kaynak ve havuz da bulunmakta. Şu ana kadar açılan bölümlerin havalandırma işlemi için de sekiz adet havalandırma bacası tespit edilmiş. Aydıntepe Yeraltı Şehri, bölgemizin çok önemli turizm mekanlarından biri olmasına rağmen hak ettiği ilgiyi henüz görmemekte, bunun için daha çok yatırım yapılması ve tanıtım eksikliğinin de giderilmesi gerekmektedir.

Yeraltı şehrini Belediye Başkanı gibi bilgili bir kişinin rehberliğinde gezebilirseniz tarihin müthiş sırlarına vakıf olursunuz. Ayrıca yeraltı şehrinin inşasında kullanılan 3 bin yıl önceki mühendislik bilgisine de hayran olacaksınız. Bu konularda garanti veriyorum!



YOLNAME

Yazı ve Fotoğraflar: Mustafa KÜRELİ
mkureli@gmail.com





Makedonya'nın Alaca'sı...

K ara kışın ortasında, bir akşam sohbetinde ortaya atılan bir fikirle başlayan yolculuklarımızın 7'nci yılı bu yıl. Önceleri, pek olacak bir iş gibi gelmiyordu ama 50'li yaşlarda dört arkadaş, 2002 Yılı'nın 23 Nisan haftası, Antalya'dan, Mersin'e yürüyerek ilk "Yürüyerek seyahat etme" denememizi başlatmış oluyorduk.

"Nasıl yürüdünüz?" diye düşündüğünüzü görür gibiyim. Yolculuktan birkaç ay önce, bir akşam toplanılıyor ve o yıl yapılacak yolculuğun nerede olacağına karar veriliyor. Hazırlıklara başlanıyor. Biletler alınıyor, araba kiralaniyor, yürüyüş ayakkabısı, çorap vs. gibi donanım eksikleri tamamlanıyor ve günü geldiğinde hareket noktasına ulaşıyor. İlk etapta bir kişi direksiyona geçiyor ve arabayı alıp, 5 kilometre kadar gidiyor. Geride kalanlar yürümeye başlıyor. Arabaya ulaşıldığında, lojistik destek olarak su, meyve, kuru tişört vs. alınıp şoför değiştiriliyor. Araba yine 5 kilometre gidiyor. Diğerleri yürüyor. Yürüyüş, her 5 kilometrede bir sürücü değişerek akşama kadar devam ediyor. İlk günler 20-25 kilometre olarak gerçekleşen bu yürüyüşlerimiz, son günlerde 30-35 kilometreye kadar çıkabiliyor. Akşam olurken son etapta, araçta olan kişi en yakın yerleşim yerinde, keşif yaparak, yemek yenilebilecek yeri ayarlıyor. Günlük yürüyüş bitip, duşlar alındıktan sonra rakılar açılıyor ve

tadına doyum olmaz, kahkaha dolu dost yemekleri yeniliyor.

Çekirdek kadro hiç değişmiyor. 2'nci yıl, Kıbrıs'ta, Girne'den, Gazi Mağusa'ya. 3'üncü yıl, Bandırma'dan, İzmir'e. 4'üncü yıl, yine Kıbrıs'ta Girne'den, Dip Karpaz'a. 5'inci yıl Adana'dan, Suriye sınırına. 6'ncı yıl Bergama'dan, Bodrum'a yürüyerek kahkaha dolu anların ve unutulmaz anların sahibi oluyoruz.

Bu yıl ise, Makedonya'nın başkenti Üsküp'ten başlayan, Tetovo (Kalkandelen), Ohrid, Bitola'dan (Manastır) geçerek Tito Veles'e (Köprülü) kadar sürecektir bir yolculuk planlayarak hazırlıklara başlıyoruz.

Saat 12.30 da Üsküp, Büyük İskender havaalanına indiğimizde, koyu gri, yağdı yağacak bir hava ile karşılaşıyoruz. Vize derdi vs. olmadığı için kısa bir sürede dışarı çıkıyoruz. İnternette kiraladığımız arabamızı almak üzere ilgili firmayı bulup, arabamıza kavuşuyoruz. Her gece başka bir yerde kalacağımız için eşyalarımızı hep yanımızda taşımak zorunluluğumuz var. Bu nedenle bir minibüs kiraladık. Minibüsümüz, küheylan (!) gibi. Havaalanından çıkıp, Üsküp şehir merkezine doğru yola koyuluyoruz.



Bir değişiklik olduğunu söyleyebilmek zor...

Benim Makedonya'ya ikinci gelişim. İlk gelişim, bu ülkenin adı "Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti" iken, Mareşal Josip Broz Tito sosyalizminin halen hüküm sürdüğü yıllarda idi. Ülkenin doğası çok güzel. Ancak insanlar, binalar, yollar aynı gibi. Şimdilik, çok fazla bir değişiklik olduğunu söyleyebilmek zor!



Benim Makedonya'ya ikinci gelişim. İlk gelişim, bu ülkenin adı "Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti" iken, Mareşal Josip Broz Tito sosyalizminin halen hüküm sürdüğü yıllarda idi.

Ülkenin doğası çok güzel. Ancak insanlar, binalar, yollar aynı gibi. Şimdilik, çok fazla bir değişiklik olduğunu söyleyebilmek zor!

Önceden planladığımız için, yolculuğumuzun bütün detayları belli. Yürünecek yollar, Konaklanacak oteller, şehirler, kasabalar belirlenmiş. En iyi Üsküp kebabı, Tavçe Gravçe (Güveçte kuru fasulye), Şopska salata nerede ise aranacak, Skopsko biralar içilecek ve Makedonya şaraplarının tadına bakılacak. Bu hayallerle Üsküp dışılık fakültesinin karşı sokağındaki, bir villa görünümünde, sevimli Victoria otelini bulup odalarımıza yerleşiyoruz. En hızlı şekilde valizlerimizi odalarımıza bıraktıktan sonra sokağa atıyoruz kendimizi. Yürüyüşe yarın sabah başlayacağız. Yolda, nehir ne tarafta diye sorarak Vardar Nehri'ne kavuşuyoruz. Bu şehirde ne var bilmiyorum ama benim kafamda "Atatürk" ile bu kadar özdeş bir başka yer daha yok. Burada



hissettiklerimi ne Selanik'te, ne Samsun'da ne de Anıtkabir'de hissetmedim. Kulaklarımda, Atatürk'ün en sevdiği türkülerden olan, *Vardar Ovası* türküsünü mırıldanarak, nehrin üzerindeki taş köprüden başlayıp, şehrin sokaklarına dalıyoruz. Üsküp, ne kadar da "bizden" bir şehir! Taş köprü, Kapan Han, Esnaf Han, Müslüman Mahallesi, Koç Holding'in Ram Market ve alışveriş merkezi, adım başı Türkçe konuşan birileri hiç yabancılık çekirtmiyor insana.

Yemeğimizi yiyor, "Skopsko" biramızı içiyor, nehir kenarındaki kafeteryalardan birinde kahvemizi yudumluyoruz. Gelen geçeni izliyor, fikir sahibi olmaya çalışıyoruz. Makedonya'nın yaklaşık 2 Milyon nüfusu var. Bunun 500 Bini Üsküp'te yaşıyor. Nüfusun %2 si kadarı Müslüman, etnik olarak, bol miktarda Arnavut var. Tabi Sırp ve Bosnalı (Boşnak) nüfusu da azımsanmayacak oranda. Bir de Türk olmayıp, Müslüman olanlar var ki onlara da "Torbeş" deniliyor.

Makedonlar, fazlasıyla gururlu insanlar. Yunanistan ile yaşadıkları "Makedonya" isim anlaşmazlığında, Yunanistan'ın her türlü

ambargosuna ve baskılarına karşılık çok kararlı ve sıkı durmaya çalışıyorlar. Yunanistan, tutturmuş adınızı değiştireceksiniz diyor. Neden? Çünkü Yunanistan'ın kuzey bölgesinin de adı Makedonya. Yarın, öbür gün siz bizden bu toprakları talep edersiniz, diye sürekli baskı yapıyor. Üstelik Büyük İskender'e de sahip çıkıyor, Yunanlı olduğunu iddia ediyorlar. Kısa bir zaman önce Avrupa Birliği, diğer Balkan ülkelerine vizeyi kaldırmasına rağmen, Makedonya, Yunanistan engeline takılıyor ve vizesiz serbest dolaşımları başka bahara kalıyor. Baskılardan yılmış olmalılar ki bir süredir, açılımı "Formel Yugoslav Republic of Macedonia" olan "F.Y.R. Macedonia" ismini kullanıyor.

Çarşıya dalıp, eski dükkânların vitrinlerinde, adeta tarih içinde bir yolculuğa çıkıyoruz. Zamanın yiyip bitirdiği, ahşap dükkân doğramalarının arkasındaki vitrinleri ve sattıkları ürünler, Anadolu'daki bir kente götürüyor bizi. Bir genç kızın baktığı tezgâhtan, adına "Kikiriki" dedikleri, yer fıstığı alıp, yiye yiye dolaşmaya başlıyoruz. Vardar nehrinin bir tarafı Müslüman Mahallesi. Sanki daha bizdenmiş gibi. Her yer Türk ürünleri





ile dolu. Camiler, külliyesi, hanlar, hamamlar ve tabii Türkiye'den gelen girişimciler, hiç yabancılik çekirtmiyor bize. K-Marash isimli dönerci gülüşmemize neden oluyor. Raflardaki bisküviler, deterjanlar, boyalar hep Türkiye kaynaklı. İnsanlar güler yüzlü, yardımcı olmak için gözünüzün içine bakıyorlar. Elleri açık, baktığınız bir ürünü hemen tattırmak istiyorlar ve ikram ediyorlar.

Sokaklara girip çıkıyoruz. Saat kulesinin etrafında dolaşıyoruz. XVI. yüzyılda yapılmış kulenin saati ise Macaristan'dan getirtilmiş. 1689 yılında Avusturyalılar, işgal sonrası, şehirden çekilirlerken açtıkları top ateşi ile yıktıkları kule, 1904'te yeniden yapılıyor. 1963 yılında meydana gelen depremden sonra duran saat, tamir için

Bulgaristan'ın başkenti Sofya'ya gönderiliyor. Ancak, tamire giden saat bir daha geri gelmiyor, sonrasında ise kimsenin haberi yok. Saatsiz saat kulesi, ilginç değil mi?





şöyle bir gezip, kaleye gidiyoruz. Kaleden geriye bir şey kalmadığını görerek geri dönüyoruz.

Acıktığımız aklımıza geliyor. Eski çarşıya iniyoruz. Üsküp kebabı yiyeceğiz. Orada adına kebab diyorlar ama aslında kebab değil. Bildiğimiz, Tekirdağ köftesi. Oldukça başarılı yapılmış Üsküp kebabı, Şopska salata ve Skopsko bira ile karnımızı doyuruyoruz. Şopska; tabağa doğranan yeşillik ve domateslerin üzerine rendelenmiş bol peynirden oluşan bir salata.

Kuleden ayrılıp, Rahibe Teresa'nın heykelini görmek üzere yürümeye devam ediyoruz.

Rahibe Teresa'nın Üsküplü olduğunu unutmamışlar ve heykelini dikmişler. Üsküp'ü tepeden seyreden Vodna Dağı'na dikilen dev Haç'tan bahsetmemek olmaz. 66 metre yüksekliğinde bu dev haçı şehrin herhangi bir yerinden görmemek imkânsız. Sultan Murat Camisini ve Restorasyonunu Türkiye'nin yaptığı, tek şerefeli, tek minareli Mustafa Paşa camisini

Kaldığımız yerden yürümeye devam ediyoruz. Vardar Nehri'nin akış yönüne göre sağ tarafı eski Üsküp, sol taraf ise yeni şehir. Sveti Spas Kilisesi'ni, 1550 yılında yapılmış, Kurşunlu Han'ı, Sulu Han'ı, Esnaf Han'ı gezip Kapan Han'ın içindeki restoranda kahve molası veriyoruz.

Bir adı da Fatih Sultan Mehmet olan, tarihi taş köprü ve çevresi, tertemiz çiçeklerle süslenmiş, Üsküp'ün en önemli tarihi miraslarından. Köprü'nün üstünden Vardar Nehri'nin usul





usul akan sularına bakmak, adeta tarihin içine akıp gitmek gibi. Sevgililer, arkadaşlar basamaklara oturmuş sohbet ediyorlar. 220 metre uzunluğundaki köprü'nün tam ortasında bir plaket var. Plakette, Karposh isimli birinden bahsediyor. Karposh, Makedonlara göre bir kahraman. Osmanlı'ya baş kaldırıp, kurduğu çetesiyle dağa çıkıp, ülkeyi bağımsızlığına kavuşturmak için savaşmış bir devrimci. Peki, bu Karposh'un ismi, Osmanlı'nın yaptığı köprü'nün plâketinde ne arıyor? Osmanlı askeri, 1680 yılında Karposh'u 70 Kişilik çetesiyle birlikte yakalayıp, bu köprü'nün üstünde asıyor. Makedonlar da Osmanlı çekildikten sonra bu kahramanlarını (!) unutmadıklarını göstermek için köprüye taştan bir plaket ekliyorlar.

Makedonya, Sultan I. Murat döneminde yani 1383-1387 yıllarında Osmanlı topraklarına katılıp, 1912 yılında başlayan Balkan Savaşı'na kadar, yaklaşık 530 yıl kadar Osmanlı idaresinde kalıyor. Bunca yılı yok sayıp Osmanlı'nın izlerinden kurtulmaları mümkün değil. Böyle bir çabaya tanık olmadık ama kendi ulusal bilinçlerini oluşturmaya çalıştıkları açıkça belli oluyor.

Başkent Üsküp, Sakin, huzurlu ve telaştan uzak bir şehir. Nehrın kenarına onlarca çay bahçesi, kafeterya ve restaurantlar açılmış. İnsanlar, arada

bir yüzünü gösteren güneşin tadını çıkarıyor. Nehrın kenarından ayrılıp daha içerilere yürüyoruz. Önümüze bir heykel çıkıyor. Önce Büyük İskender sanıp, önünde fotoğraf çekiyoruz. Tabii Kiril alfabesiyle yazıldığı için, plaketinde yazılanları sorarak öğreniyoruz. Yoldan geçen birine, "Ne yazıyor burada," diye soruyorum "Albanian Hero" diyor. Yüzde 25 oranında Arnavut nüfus barındıran Makedonya'da, bir Arnavut kahramanının dev heykeli bizi çok şaşırtmıyor. Heykel, bütün ihtişamıyla, Vardar Ovası'na doğru atını sürmeye hazır bir komutan figürü. Osmanlı için hain ve asi, Arnavutlar içinse ulusal kahraman olan Skadenbeg'in heykeli. Tam adı, George Kastrioti Skadenbeg olan bu tarihi kişilik, varlıklı bir Arnavut ailenin çocuğu olarak dünyaya geliyor. Hayatını Osmanlı ile mücadeleye adanmış tescilli bir Türk düşmanı. Osmanlıya karşı yaptığı bütün savaşlarda Vatikan tarafından da desteklenen Skadenbeg, Osmanlıya karşı savaştığı Kosova Savaşı ve diğer mücadeleleri nedeniyle ulusal kahraman ilan edilip, Üsküp'ten başka, Roma'ya, Pristina'ya ve Tiran'a da heykelleri dikiliyor.

Eski tren garını ve Koç Holding'in 2005 yılında açtığı, Ramstore alışveriş merkezini geziyoruz. Orta büyüklükte bir alışveriş merkezi ama Üsküp'te başka bir alışveriş merkezi yok.

Kapısındaki Makedon bayrağının yanında Türk bayrağının da olması gururumuzu okşuyor. Yağmur atıştırmaya başlıyor. Yeniden Makedonya Meydanı'na dönüyoruz. Kulağımıza gelen bir müzik sesinin peşinden, Makedonya Meydanı'na açılan bir sokağa giriyoruz. Sokağa yayılmış bu kafeteryada, akşam yemeğine kadar oyalanıyoruz. Adım başı bir şeyler yediğimiz için, akşam yemeği yerine yine ayaküstü bir şeyler atıştırıp, otele dönüyoruz.

Sabah yine yağmurla uyanıyoruz. Kahvaltımızı otelde yapıp, yola çıkıyoruz. Bugünkü Hedefimiz Tetovo şehri, yani Kalkandelen. Yürüyüş yapan arkadaşlarımızın temposuna uyarak, 45 kilometre uzaklıktaki Kalkandelen'e ancak akşam hava kararırken varabiliyoruz. Yürüyen ekip için genellikle anayolların dışında, ara yolları seçiyoruz. Küçük ve sakin bir şehir Kalkandelen. Ilırja Caddesi'ndeki Tivoli Oteli'ne rezervasyonumuz var. Bir saat sonra buluşmak üzere sözleşip odalarımıza dağılıyoruz. Yeniden bir araya geldiğimizde, kurt gibi acıkmış olarak dışarı çıkıyoruz. Neredeyse bütün ana caddeleri dolaşıp, yemek yiyecek uygun bir yer bulamıyoruz. Geri

dönüp, otelimizin altındaki lokantada, pizza yiyip, Makedonların çok övündükleri şaraplarının tadına bakıyoruz. Traminac üzümünden yapılan, çiçek, baharat ve meyve aromalı beyaz şarabını çok beğeniyoruz. Garson, asıl güzel şarapların, Tikveş bölgesinde olduğunu söyleyince, rotamızda Tikveş'in de olmasına memnun oluyoruz. Eğer zaman kalırsa uğrayacağız. Yürüyüşümüzün ilk günü olduğu için herkes çok yorgun. Erken sayılabilir bir saatte, uyumak üzere dağılıyoruz.

Sabah güneşli bir güne uyanıyoruz. Kahvaltı faslını kısa tutup, önemli bir Arnavut nüfusu barındıran Kalkandelen sokaklarına atıyoruz kendimizi. Kalkandelen oldukça geri kalmış ve yoksul bir kent. İnsanlar nafakalarını çıkartmanın peşinde. Ekonomik olarak çok sınırlı imkânlarla sahipler. Büyük bir nüfusun tarım yaparak geçindikleri anlaşılıyor. Sessiz, sakin, kendi hallerinde insanlar. Arnavutlar, Türkler, Boşnaklar, Makedonlar barış içinde yaşıyorlar. Üstelik bu konuları konuşmak bile istemiyorlar. İnsanların etnik kökenini anlamak tabii ki zor ama bunun için kullandıkları başlıklar yeterli ipucunu veriyor. Türkler kalpak, kasket takarken, Arnavutlar





saf yünden yapılmış beyaz fesler takıyorlar.
Makedonların ise başları açık!

Batılıların Boyalı Cami dedikleri, Alaca Camii'nin bahçesine giriyoruz. İlginç mimarisiyle hayranlık uyandıran Alaca Cami, 1438 yılında, Hurşide ve Mensure isimli iki hanım tarafından yaptırılmış. Mimarlığını İshak Bey yapmış. Caminin bütün dış cephesi geometrik şekillerle süslenip, rengârenk boyanmış. Dış cephede kullanılan boyalar için, o günün imkânları nedeniyle 30 binden fazla yumurta kullanılmış. 1830 yılında onarım görmüş ve çevresine Osmanlı usulü bir bahçe duvarı eklenmiş. Cami bahçesindeki türbede yatan bu iki hanımefendiye rahmet okuyarak yolumuza devam ediyoruz.

Yolumuzun üstünde, ünlü Sersem Baba Tekkesi, diğer adıyla Harabati Baba Tekkesi var. Bu Sersem Baba'nın hikâyesi de şöyle anlatılıyor. Kanuni Sultan Süleyman'ın vezirlerinden olan Ali Baba, bir gün Sultan Süleyman'a, artık dinini yaşamak istediğini söyleyerek, saraydan ayrılmak için izin istiyor. Bunun üzerine Sultan Süleyman, "Sen bilirsin, eğer sersem isen git," diyor. Ali Baba, saraydan ayrılıp, Kalkandelen'e geliyor ve buraya yerleşiyor. Bir süre sonra namı yayılıyor ve "Sersem Ali Baba" olarak anılmaya başlıyor. Ölümünden sonra, oluşan tekkeyi sahiplenen Harabati Baba nedeniyle, Balkanlarda ünlenerek

"Harabati Baba Tekkesi" adını alıyor. Şimdi otel olarak kullanılan tekkenin, bir dönem diskotek olarak kullanılması Türkiye'nin tepkisini çekiyor ve hükümetler arası görüşmelerle anlaşma sağlanıyor ve diskotek kapatılıyor.

Yolumuz güneye dönüyor. Onlarca kilometre, yeşillikler içinde Mavrovo Milli Parkı'nda yol alıyoruz. Birkaç köye girip, çıkıyoruz. Yüksek duvarları üstüne yapılmış bir manastır geziyoruz. Muhteşem bir manastır, St. Jovan Bigorski Manastırı. XI. yüzyılda yapılmış ve tahta ikonaları ile ünlü. Osmanlı hâkimiyeti sırasında tamamen yıkılan manastır yeniden inşa ediliyor. Yeni binalar, bizim Safranbolu ya da Beypazarı evlerini anımsatıyor. Yani bildiğimiz şekliyle cumbalı Türk evi. Manastırdan ayrılıp, Mavrovo Milli Parkı'na giriyoruz. Atatürk'ün babası, Ali Rıza Efendi'nin evini de gezmek, görmek istiyorduk ama yolumuzun epeyce dışında olduğu için uğrayamıyoruz.

Mavrovo Milli Parkı'nda, Bütün günümüzü, güzellikler içinde yürüyerek geçiriyoruz. Nehir kenarında molalar veriyor, kâh araçla, kâh yürüyerek ruhumuzu yıkıyoruz. Kalkandelen'den sonra, Ohrid'e kadar olan 175 kilometrelik mesafeyi aşp, Ohrid Gölü kenarındaki Tino Oteli'ne geliyor ve odalarımıza yerleşiyoruz. Odalarımız, göle ve gölün karşı tarafındaki



Arnavutluk'un dağlarına bakıyor. Ohrid şehri, dün Yugoslavya'nın olduğu gibi, bu gün de Makedonya Cumhuriyeti'nin önemli bir şehri ve köklü bir tarihe sahip. Unesco'nun dünya miras listesine alınmış, tarihi yapısıyla korunmayı fazlasıyla hak eden bir şehir.

Rusya ve diğer bütün Slav halklarının, IX. yüzyıldan beri kullandığı, Kiril alfabesinin yaratıcıları olan, St. Kiril ve Methodius, Ohrid'li. Şehir merkezinde heykelleri var.

Otelin merdivenlerine asılmış bir film afişi dikkatimi çekiyor. "Before the Rain" –Yağmurdan önce- filminin afişi. Resepsiyondaki görevliye soruyorum, "Oscar'a aday olan ilk Makedonya filmi" diyor. Film, Ohrid'te çekiliyor ve Venedik Film Festivali'nde, Altın Aslan ödülü alıyor. Film gösterime girdikten sonra, filmin geçtiği, St. Kaneo Kilisesi, o kadar ünlü oluyor ki, göl kenarında bulunan, bu kiliseye dünyanın birçok ülkesinden insanlar, evlenmek için akın akın gelmeye devam ediyor.

Ohrid'te, hatırı sayılır bir inci üretimi yapıyor. Ohrid incisi, adeta aranan ve tercih edilen bir inci markası olmuş. İnci üretimi doğal yollardan değil. Gölde yaşayan alabalıkların pulları kazanıp, öğütülüyor. Sadece üretim yapan ailelerin bildiği bir yöntemle hamur haline getirildikten sonra, kalıplanıp, piyasaya gönderiliyor. Bize göre çok makbul olmasa da incinin her yerinde ışık ve renk

yansıması homojen bir görüntü oluşturduğu için tercih ediliyormuş.

Duşlarımızı alıp, Otelin lobisinde bulduğumuzda, hava kararmış, açıklık tavana vurmuş bir haldeyiz. 300 metre kadar uzaktaki şehir merkeze gitmek üzere otelden ayrılıyor. Meydandaki St. Naum heykelinin hemen arkasında bulunan bir restoranta giriyoruz. Samimi, sıcak bir havası var restoranın. Bizi karşılayan garson, Türk olduğumuzu anlayınca, hemen yerini Türkçe bilen garson ile değiştiriyor. Masanın ortasına tahtadan yapılmış, üç katlı, yuvarlak bir meze sehpa konur. Üzerine çepeçevre minik meze kapları sıralanıyor. İstedığınız zaman döndürülebilen mezelikte, tereyağından taratora, acıdan ezmeye yaklaşık yirmi çeşit meze var. İçimizden bir kişi pembe Tikveş şarabı, diğer herkes boğma rakı içiyor. Bir arkadaşımızın içtiği şarabın "pembe" oluşu bütün gece espri konusu oluyor. Ana yemek Ohrid Gölü'nden tutulan balık. Bizler mezelerle oyalanırken, kapıdan içeri beş kişilik müzisyen grubu giriyor. Keman, klarnet, basgitar, akordeon ve darbukadan oluşan orkestra neredeyse bütün Türkçe meyhaneye şarkılarını biliyor. Gece ilerledikçe, diğer masalarda oturan turistleri de "Heybelide mehtaba çıkmış" bir vaziyette lokantanın ortasında göbek atarken buluyoruz. Eğlence bütün gece sürüyor. Otele dönerken, herkes birbiri ile akraba olmuş, derin

bir muhabbetle vedalaşırken tekrar görüşme dileklerini iletiyor.

İki günümüzü Ohrid'e ayırmışız. Yürüyüş göl çevresinde yapılacağı için acelemiz yok. Ağır ağır, keyifle kahvaltımızı yapıp, göl kenarındaki banklara oturuyoruz. Sabahın ve birkaç gündür az görünen güneşin tadını çıkaracağız. Saat 08.30 civarında, Yürümek isteyenler yola çıkıyor. Geride kalanlarla şehrin merkezine geliyoruz. Çarşy, gündüz gözüyle dolaşıp, yönümüzü tepedeki kaleye çeviriyoruz. Kan ter içinde kaleye varıyoruz. Şehri ve gölü tepeden gören kale, elden geçirilmiş ve oldukça iyi durumda. 30 MK Dinarı ödeyerek kaleye giriyoruz. Kapının karşısında bir Gayda-Tulum çalan müzisyen karşılıyor bizi. Çok eğlenceli Balkan ezgileri keyfimize keyif katıyor. Bir süre dinliyor, önündeki kutuya para atıyoruz. Kale içinde halen kazı çalışmaları sürüyor. Şahane görüntüsüyle görenleri hayran bırakan Plaoshnik Manastırı, arkasındaki göl manzarasıyla birlikte hafızalarımıza kazınıyor. Kalede uzunca bir süre oyalanıyoruz. Arka sokaklardan dolaşarak aşağıya inerken yolumuza çıkan Ayasofya Kilisesi'ni de gezip, restore edilmiş eski Türk evlerinin arasından merkeze geliyoruz.

Makedonya'daki 13 Müftülüğten biri Ohrid'te. İslamiyet de Ortodoksluk gibi her an kendini hatırlatıyor. Şehirde 10 adet cami var. Birçok türbe ve hamam görüyorsunuz. Halveti tarikatının hatırı sayılır bir müridi var. Bir yandan

sokakları dolaşıyor, bir yandan da yemek yiyecek temiz bir lokanta arıyoruz. Makedonya'nın milli yemeği olarak kabul edilen ve bizim Mudurnu fasulyesi büyüklüğünde, güveçte pişirilmiş bir kuru fasulye yemeği olan "Tavce Gravce" yiyeceğiz. Sonunda muradımıza eriyoruz. Sahibi Arnavut olan bir lokantaya giriyoruz. Yanında turşu ile servis ediyorlar. Gerçekten aradığımıza değiyor. Herkes ikişer porsiyon *tavce gravce* yiyor. Arnavut patron, çat pat Türkçe biliyor. Arada bir lâf atıyor. Bir yandan yemek yiyor, bir yandan da sohbet ediyoruz. Masamızın ortasına bir bayraklık getiriyor. Bayraklıkta, Türk, Arnavut ve Makedon bayrakları yan yana. Türkiye'ye ve Türklere sevgiyle bakan bu güler yüzlü Arnavut, son olarak bize Helva ve kahve ikram ediyor. Sohbet epey bir süre devam ediyor, gezecek yerlerimiz olduğunu söyleyip sohbeti bitirip, veda ediyoruz.

Yemekten sonra Elveda Rumeli TV dizisinin çekildiği sokaklar da dâhil olmak üzere girip çıkmadık sokak bırakmıyoruz. Yorgun ama keyifle otele dönüyoruz. Herkes toplanıyor ve gölün kenarında akşamın tadını çıkarırken, gün içinde yaşadıklarımızı paylaşıyoruz. Akşam yemeğine kadar oyalanıyor, yeni bir lokantada açlığımızı gideriyoruz. Başka bir yerde kahvelerimizi içip, çok geç olmadan otelimize dönüyoruz. Yorgunluk, gözlerimizin üstüne çöküyor ve günü bitiriyoruz.

Sabah saat 09.00'da kahvaltımızı yapmış, üstüne keyif kahvelerimizi içmiş olarak, otelin önünden



minibüsümüze dolup yola çıkıyoruz. St. Naum Manastırı'nı ziyaret ettikten sonra, Arnavutluk'a geçip, Ohrid Gölü'nün karşı kıyısındaki köy ve şehirleri dolaşarak, gölün etrafını tam tur dolaşmış olacağız.

Hafif hafif çiseleyen yağmurla yol alıyoruz. Harika bir doğa parçası. Yolun bir tarafı zümrüt yeşili dağlar, ormanlar, diğer tarafı lacivert göl. St. Naum Manastırı'na kadar olan 28 kilometrelik yolu, göz açıp kapayıncaya kadar bitiyoruz. Aracımızı manastırın otoparkına bırakıp içeri giriyoruz. Manastır, hemen göl kıyısında ve su seviyesinden 20-25 metre yüksekte. Taş avlusunda, tavus kuşları salına salına dolaşıyor. Asırlık çınar ağaçlarının dallarında sincaplar geziniyor. Huzur dolu bir yer. Manastırın avlusunun yarından fazlası otele dönüştürülmüş. Kendi ülkemizde de böyle şeyler yapan zihniyete alışkın olduğumuz için hiç şaşırıyoruz ama biraz bozuluyoruz. Nasıl bozulmayalım? Bu kâr hırsı hiçbir kutsallık, dokunulmazlık tanımıyor. Dokuyu bozmamışlar, manastırla aynı taştan yapılmış ama Selimiye Camii'nin bahçesine otel yapmak gibi geliyor bize.

Slav ırkından önemli bir nüfusun VI. ve VII. yüzyıllarda, şimdiki Rusya ve Ukrayna bölgesinden gelerek, bu bölgeye yerleşmelerinden sonra, dini açıdan Bizans kilisesinin etkisine giriyorlar. 863 Yılında Ohrid'e gelen St. Naum Ortodoksluğu yaymak amacıyla verdiği uğraşlardan sonra azizlik derecesine yükseliyor. İşte bu Aziz Naum'un aynı dönemlerde, Balkanlarda İslâmiyeti ve özellikle Bektaşiliği yaymaya çalışan "Sarı Saltuk" ile çakıştığı ve zaman zaman karıştırıldığı anlatılıyor. Dinler arasında, bu şekilde çakışan veya benzeşen insanlara ve olaylara çok sık rastlanıyor. Bu tip çakışmalara ya da bir birine karşı fikirleri kaynaştırmaya, benzeştirmeye "Senkretizm" veya "Senkretik anlayışlar" deniliyor.

Her yeni dinin yayılması aşamasında, mevcut din veya geleneklerle karışması gayet normal karşılanıyor. İşte burada da böyle bir durum söz konusu. Bulgar asıllı St. Naum ile asıl adı Muhammed Buhari olan, önemli bir Anadolu ereni, Horasanlı "Sarı Saltuk" birçok yerde karıştırılıyor. Bulgaristan'da da bu iki isim sık





Slav ırkından önemli bir nüfusun VI. ve VII. yüzyıllarda, şimdiki Rusya ve Ukrayna bölgesinden gelerek, bu bölgeye yerleşmelerinden sonra, dini açıdan Bizans kilisesinin etkisine giriyorlar. 863 Yılında Ohrid'e gelen St. Naum Ortodoksluğu yaymak amacıyla verdiği uğraşlardan sonra azizlik derecesine yükseliyor. İşte bu Aziz Naum'un aynı dönemlerde, Balkanlarda İslâmiyeti ve özellikle Bektaşiliği yaymaya çalışan "Sarı Saltuk" ile çakıştığı ve zaman zaman karıştırıldığı anlatılıyor.

sık yan yana görülebiliyor. Biri, bütün güney Slavlarının Ortodoks olmasına, diğeri de Romanya ve Bulgaristan'da İslamiyetin yayılmasına ve Rusya'daki Tatarların Müslüman olmalarına büyük katkılar sağlıyor. İşte, bu manastırda St. Naum ile Sarı Saltuk'un adları buluşuyor. Manastır, 905 yılında, bu kişi veya kişilerin adına yapılıyor. Ortodokslar, Azizi Naum Manastırı, Müslümanlar ise Sarı Saltuk Dergâhı olarak anıyorlar.

Otele girip, kafeteryasında göle karşı bir kahve içmeden ayrılmayalım diyoruz. Kahveler bitince yeniden yola çıkıyor ve doğrudan Arnavutluk sınırına geliyoruz. Önce Makedonya gümrüğünü geçip, Arnavutluk kapısına geliyoruz. 1940'lı yılların kıyafetleri ile Arnavut askerleri karşılıyor bizi. Neredeyse yere değecek paltoları var.

Pasaportları veriyoruz. Türk vatandaşlarına vize yok. Aşağı inin diyorlar. Üzerimizdeki tüm parayı, verdikleri giriş formuna yazmamızı istiyorlar. Dediklerini yapıp, giriş işlemlerini bitiriyoruz. Bir süre yol aldıktan sonra, göle bakan bir tepede fotoğraflar çekiyoruz. Daha sonra Pogradec şehrinden geçerek kuzeye dönüyoruz. Memelisht kasabası civarında yemek molası veriyoruz. Göl kenarında bir restavuranta giriyoruz. Daha doğrusu kapıda restavurant yazıyor ama adamın satacak yiyeceği yok. Anne, baba ve 17 yaşlarında kızları birlikte çalışıyorlar. Bayattan öte, eskimiş ekmekleri kızarttırıyoruz. İki arkadaşımız mutfağa giriyor, raflarda közlenmiş biber, yeşil zeytin, Yunanlıların *feta cheese* dedikleri bir tür beyaz peynir, biber salçası buluyor. Anne ile baba hazırlıyor, kızları masaya servis yapıyor. Bu

“mükellef ziyafet” sofrasına birer bardak açık şarap ekleyince keyfimiz tamam oluyor. Arnavut amca ile şakalaşarak, gölün üstüne yapılmış, etrafı yere kadar camla kapatılmış küçük salonda açlığımızı bastırıyor, güle oynaya yola koyuluyoruz.

Harika manzaralarla gözümüz, gönlümüz açılıyor. Hudenisht ve Piskupat kasabalarından geçerek, Kjafasan gümrük kapısından Makedonya’nın Elbasan bölgesine giriyoruz. Yağmur hızını arttırıyor. Durmaksızın yola devam edip, Struga’dan geçerek, Avrupa’nın en büyük gölü olan Ohrid Gölü’nün etrafındaki turu tamamlıyor, Ohrid şehrine dönüyoruz.

Akşam, gölün nimetlerinden faydalanmak istiyoruz. Balık yiyeceğiz. Göl, önemli bir balık kaynağı. İkisi endemik olmak üzere 17 çeşit balık bulunuyor. Garsonumuz, Ohrid Alabalığı’nın 10 kilograma kadar çıkabildiğini ve çok ünlü olduğunu anlatıyor. Tereyağlı bir sos ile servis ediyor. Bu güzel akşam yemeğini, Boğma rakı, mezeler ve kahkahalarla gece geç vakitlere kadar uzatıyoruz. Yağmur durmuyor, ıslanarak, gölden esen serin rüzgâr yüzümüzde, dolu dolu geçen

bir günün mutluluğuyla otele dönüyoruz.

Nisan ayının son günlerine denk gelen bu seyahat, sabah yine yağmurla devam edecek gibi görünüyor.”Nisan yağmuru kadar, kısa süren hayatımız...” diye başlayan şarkı dilimizde, yola çıkıyoruz. Eskiler nisan yağmurlarına, ab-ı hayat’tan esinlenerek, “ab-ı Nisan” derlermiş. Gerçekten etrafın yeşilliğine bakınca hak vermemek elde değil. Şimdiki adıyla Bitola, Türkçedeki adıyla, Manastır şehrine 60 Kilometre yolumuz var. Ohrid ile Manastır arasında, Makedonların Resen, bizim ise Resne olarak adlandırdığımız küçük bir şehre düşüyor yolumuz.

Resne şehri, Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşunda rolü olan, önemli bir şahsiyet nedeniyle de ünlenmiş bir şehir. Resneli Niyazi olarak bildiğimiz, Ahmed Niyazi Bey, İttihat Terakkinin kurucularından. Oldukça renkli bir kişiliğe sahip bu yurtsever Osmanlı subayı, 1873 yılında doğuyor. Harbiye Mektebi’ni bitirdikten sonra, görev için Bulgaristan’a gönderiliyor. Bulgaristan’da başarılı olunca, yüzbaşılığa





yükseltiyor ve Resne'ye geliyor. İlk ittihatçı ve özgürlükçülerden biri olarak, Mustafa Kemal ile kader birliği yapıp önemli işlere imza atıyor. Sultan Abdülhamit'in Rusya ve İngiltere ile masaya oturup, Balkanların bölünmesi konusunda anlaşmaya varması sonucu, çok sinirlenerek, Sultan Abdülhamit'e ağır hakaretler içeren mektuplar yazmaya başlıyor. Bu mektuplardan sonra daha da ünlenip adamlarıyla birlikte dağa çıkıyor. Meşrutiyetin ilanından sonra, dağdan iniyor ve hürriyet kahramanı olarak anılmaya başlıyor. Bir Fransız kartpostalında gördüğü "Versailles" Sarayını çok beğenip, Resne'ye bir saray yaptırıyor. Saray, 1909 yılında bitmesine rağmen, katıldığı savaşlar nedeniyle Resneli Niyazi'ye oturmak kısmet olmuyor. Günümüzde seramik müzesi olarak hizmet veren ve 2 kez tamirat gören saray, bir dönem de Resne Belediye binası olarak kullanılıyor.

Resne'li Niyazi'nin bir de geyik hikâyesi var. Niyazi bey, bir gün Resne'de ormanlık bölgede dolaşırken yavru bir geyik buluyor. O günden sonra geyiği yanından hiç ayırmıyor ve her yerde bu geyikle görülmeye başlıyor.

Halen günümüzde de kullanılan "Geyik Muhabbeti" deyiminin kaynağı olan bu geyik, neredeyse tüm fotoğraflarında Resne'li Niyazi beyin yanında görülüyor. Hürriyet kahramanı Niyazi beyin ölümü de yaşamı gibi sıra dışı oluyor. 1913 Yılında, İstanbul'a gelmek üzere Arnavutluk'un Avalonya Limanı'nda geminin rıhtıma yanaşmasını beklerken, uzun zamandır hizmetinde olan yaveri tarafından, tek kurşunla ensesinden vurularak, gizemli bir ölümle, 40 yaşında yaşama veda ediyor. Geyik muhabbeti deyiminden sonra da bu beklenmedik ve talihsiz olay nedeniyle, "Ne şehittir, ne gazi, pisi pisine gitti Niyazi" deyişi dilimize tekerleme olarak yerleşiyor. Sarayın etrafında dolaşılıyor, fotoğraf çekiyoruz. Yolun karşısında bir manav var. Resne'nin elması çok ünlü. Yol boyu, çiçek açmış elma ağaçlarıyla doluydu. Elma almak bahanesiyle girdiğimiz manavı çalıştıran kadına, sarayın ne zaman açıldığını soruyoruz. O sırada içeri giren bir teyze, belediye binasına gidip, görevliyi bulursak kapıyı açacağını söylüyor. Çok zamanımızı alacağı için, içeri girmekten vaz geçiyoruz. Elma satın alıp, manavda yıkadıktan sonra dişleyerek yola çıkıyoruz.

Akşamüstü Bitola-Manastır'a giriyoruz. Şehir merkezindeki en hareketli cadde olan "Shirok Sokak" Caddesi'ne bakan Milenium Otel'e yerleşiyoruz. Caddenin adı "Shirok Sokak". Sokak kelimesi Osmanlılardan kalmış olmalı. Şehir haritalarında da, "Shirok Sokak Street" yazıyor. Cadde, araç trafiğine kapalı ve kafeteryalar, dışarı çıkardıkları masalarla cıvıl cıvıl insanlarla dolu. Rengârenk tarihi binalar elden geçirilmiş, belki birçoğu restore edilmiş, bu ana caddeyi süslüyor. Manastır, Makedonya'nın ikinci büyük şehri. 1382'den, 1912 yılına kadar, tam 530 yıl Osmanlı idaresinde kalmış. İttihat Terakki'nin merkezi ve Atatürk'ün askeri idadiyi okuduğu önemli bir tarihi barındıran, 90 bin nüfuslu, sevimli bir şehir. Dragor Nehri'nin kenarına kurulmuş, güney Makedonya'nın ekonomi ve sanayi merkezi durumunda. Bitola adını, Osmanlı'nın Balkanlardan çekilmesinden sonra almış. Makedonya'nın ikinci üniversitesi burada.

Atatürk'ün sevdiği şarkılardan olan "Manastır'ın ortasında var bir havuz" türküsünde geçen havuzu soruyorum. Kimse bilmiyor.

Shirok Sokak Caddesi'nin sonunda açıldığı meydanın ortasında bir havuz var ama bu havuz, o havuz mu bilemiyorum. Kapısındaki tabelada "Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin yaratıcısı ve ilk cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk 1899 yılında askeri idadi'yi bu kışlada bitirdi" yazılı şimdi müze olan binaya geliyoruz. Büyük bir bina, Atatürk'ün eğitim gördüğü sınıfın dışında kalan bölümü arkeoloji müzesi yapılmış. Atatürk'ün sınıfı da düzenlenerek, ziyarete açılmış. Türkiye'den gelen misafirlerin oldukça fazla rağbet ettikleri bir müze olmuş. Atatürk'ün üniformaları, fotoğrafları, kullandığı eşyalar teşhir ediliyor. Duvara asılmış televizyonda, Türkçe dahil olmak üzere 5-6 dilden Atatürk'ü anlatan film oynuyor. Eskişehir'in sanatsever, büyükşehir belediye başkanı, Prof. Yılmaz Büyükerşen'in yapıp, gönderdiği Atatürk'ün bal mumu heykeli de cam bir vitrin içerisinde ziyaretçilere sunulmuş. Tabii çok duygulanıyoruz. Yüreğimiz kabarmış, ziyaretçi defterine duygularımızı dökerek dışarı çıkıyoruz.

Shirok Sokak Caddesi'ne geri dönüyor, cadde





**Atatürk'ün sevdiği şarkılardan olan "Manastır"ın ortasında var bir havuz"
Türküsünde geçen havuzu soruyorum. Kimse bilmiyor. Shirok Sokak
Caddesi'nin sonunda açıldığı meydanın ortasında bir havuz var ama bu
havuz, o havuz mu bilemiyorum.**

üstündeki masalardan birine oturuyoruz. Skopsko bira eşliğinde gelen geçen insanları izliyor, şehrin güzelliğinden söz ediyoruz. Buram buram Osmanlı kokuyor burası. Camiler, hanlar, hamamlar, köprüler, çeşmeler ve şehrin her yerinden görünen, XVII. yüzyıldan kalma saat kulesi de Osmanlı mirası. Şimdi haç olan kulenin ucunda, daha önceleri komünist yıldızı varmış. Atatürk'ün ilk aşkı olduğu söylenen, Rum kızı Eleni Karinte'nin evine gidiyoruz. Balkondan balkona, gizli gizli büyüyen bir aşk hikayesi var aklımızda. Mektubunun, Atatürk'ün müzesindeki duvara asıldığı bir aşk. Anne Eyde Hanım'ın, oğluna uygun bulmadığı Eleni ile Mustafa Kemal'in aşkı. Eleni'nin evi gayet güzel bir şekilde korunuyor.

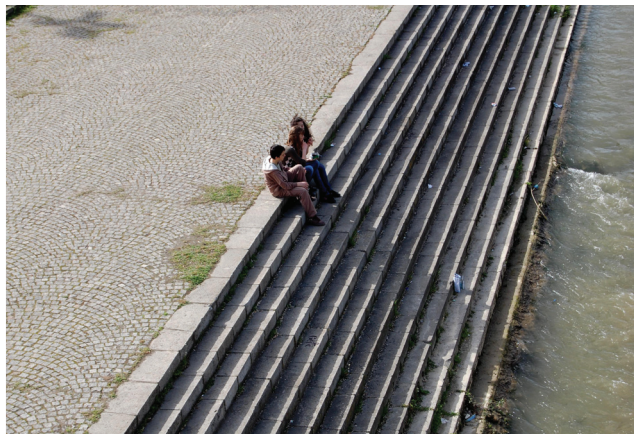
Akşam olmak üzere, hava kararırken otele dönüyoruz. İki saat sonra buluşmak üzere odalarımıza çekiliyoruz. Akşam yemeği için, gözümüze kestirdiğimiz bir restavuranta oturduğumuzda, herkes dinlenmiş ve kurt gibi acıkmış halde tabaklarımıza saldırıyor.

Garsonumuz Türkçe bilen, sevimli bir genç. Lokantanın içinde yapılmış dev akvaryumdan, beğendiğimiz balığı yakalayıp, pişirilmesi için mutfağa gönderiyor. Minik kaplarda çeşitli mezeler getiriyor. "Türk Rakısı içer misiniz?" diye soruyor. Biraz sonra, elinde yeni rakı ile görünüyor. Bürek, tarator, baklava her iki dilde de aynı şekilde söyleniyor. Yemeği baklava ile bitiriyoruz. Hesabı ödeyip çıkacağımız sırada, garsonumuz, "Benim mesaim bitti, isterseniz sizi bir bara götüreyim," diyor. Beraber çıkıyoruz, birkaç yüz metre sonra modern bir binanın bodrum katına iniyoruz. Çok büyük bir gece kulübü, gürültülü müzik dayanma sınırlarımızı aşıyor. Kulüp, Hınca hınç dolu! Kimsenin müzikle ilgisi yok. 3'lü, 5'li gruplar halinde ayakta sallanırlar. Gürültüden kendi söylediğimizi anlayamıyoruz. Daha fazla dayanamıyor, kendimizi dışarı atıyoruz. Yeniden Shirok Sokak Caddesi'ne dönerek bir kafeteryada huzur ve kahve buluyoruz. Günü bitiriyor, otelin yolunu tutuyoruz.



Sabah, lobiye indiğimizde, bir çiftin, Türkçe bilmeyen resepsiyon görevlisine Türkçe, bir şeyler anlatmaya çalışması dikkatimizi çekiyor. Yardımcı olmak için yanlarına gidiyorum. Hikâyeleri şöyle; karı-koca, Bulgaristan'a gezmeye geliyorlar. Bir, iki gün gezdikten sonra, bakıyorlar ki Makedonya çok yakın ve vize de istemiyor, üstelik "Elveda Rumeli" dizisi, Manastır yakınlarında Peseçan isimli bir köyde çekiliyor. Sabah erkenden atlıyorlar arabalarına, Manastır'a kadar geliyorlar. Ertesi sabah geri dönecekler. Bulgaristan'daki oteli bile boşaltmamışlar, eşyalarını otelde bırakıp, yola düşmüşler. Buraya kadar her şey iyi! İyi de, geri

Bulgaristan'a dönmek için yeniden vize lazım. Hâlbuki bu çiftin tek giriş-çıkışlık vizeleri var. Vize alacak Bulgaristan konsolosluğu arıyorlar. Resepsiyon görevlisine de Bulgar konsolosluğu soruyorlar. Gerçi bulsalar bile Bulgaristan konsolosluğu bulunduğu ülkeden başka bir ülke vatandaşına vize vermesi neredeyse imkânsız. Yunanistan'dan da geçmeleri için de Schengen vizesi gerekli, o da yok. Geriye bir tek yol kalıyor. Arabalarını, Manastır'da bırakıp, uçakla İstanbul'a dönerek yeniden vize almaları ve Bulgaristan'dan bagajlarını, Makedonya'dan arabalarını toplayarak, Türkiye'ye dönmeleri gerekiyor. Dizi merakı oldukça pahalıya patlayacak gibi görünüyor.



Geriye kalan yarım günümüzü de görmediğimiz Yeni Cami, Çınar Cami, Haydar Kadı Cami, İsa Bey camilerini dolaşıyoruz. Bir süper marketten, eve götürmek üzere, İtalyan'ların Locatello Romano dedikleri Kaşkaval peyniri alıyoruz. Alışverişi de bitirip otelden eşyalarımızı alarak, kuzeye yönelip, Üsküp'e doğru yola çıkıyoruz. Yağmur yağdı yağacak. Koyu gri bir gökyüzü, her şeyi gri yapıyor sanki. Bir saat kadar sonra, Türk'lerin "Köprülü" dediği, eski adıyla "Tito Veles", şimdiki adıyla Veles'e geliyoruz. Öğle yemeğini burada yiyeceğiz. Aracımızı bir parka bırakıp,



yürümeye başlıyoruz. Bir meydanın ortasına dikilmiş büyük bir heykeli incelerken, karşı kaldırımdan birisi, heykeli göstererek, bir şeyler söylüyor. 50 yaşlarında, gayet “Esmer” bir vatandaş. “Aleksandar Veliki”, “Aleksandar Veliki” diyor. Ne dediğini anlamıyoruz. Gel gel diye bağıyorum. Yanıma geldiğinde, “A, siz Türk müsünüz?” diyor. “Ben sizi Yunanlı sandım. Yunanlılar, her şeye sahip çıktıkları gibi, Büyük İskender’e de sahip çıkıyorlar. Ben de onları kızdırmak için Büyük İskender’in heykeli dedim,” diyor. Gülüşüyoruz ve yavaşça yavaş yürüyor, yemek yiyecek yer arıyoruz. Aslında heykel, II. Dünya Savaşı’nda kahramanlıklar göstermiş ve 1943 yılında ölmüş bir asker olan, Koço Solev Ratsin’e ait. Esmer arkadaş, “Çok işim var, ama size bir lokanta bulayım,” diyor. Yol boyunca çok işi olduğunu anlatıyor.

Bir tepeye tırmanıyoruz. Tepede, lunapark gibi bir oyun alanında bir Karadeniz pidecisi buluyor. Bir yandan da, “Acelem var, ben kalamam,” diyor. İki saat sonra pidelerimizi hep birlikte yemiş, karnımız tok, aracımızın yanına kadar geliyor. Bu renkli kişiliği tanıdığımızı memnun olarak veda edip ayrılıyor.

Enver Paşa’nın, 1908 yılında II. Meşrutiyet Bildirisi’ni okuduğu Veles yani Köprülü şehri,

Vardar Nehri’nin iki yakasına kurulmuş. 55 bin nüfuslu, çok gelişmemiş bir şehir. Aşağı yukarı Makedonya’nın tam ortasında. Yıllarca Tito Veles olarak anılan şehrin ismine, Mareşal Josep Broz Tito’nun eklediği “Tito” kelimesi, ölümünden sonra kaldırılmış. Artık sadece Veles deniliyor. Osmanlı’dan kalan Kara Cami ve köprüler halen kullanılıyor. Yağmur yüzünden daha fazla dolaşamıyoruz. Üsküp’e kadar, geriye kalan 40 Kilometreyi, Vardar Nehri’ne paralel giden yol ile bitiriyoruz. Yağmur hızını arttırmış, hava kararmak üzereyken otelimize yerleşiyoruz. Sabah, kahvaltıdan hemen sonra havaalanına gideceğiz. Akşam yemeğini, seyahatin bitmiş olmasının verdiği hüznle yakın bir lokantada halledip, odalarımıza çekiliyoruz.

Bol yağmur ve bol kahkaha ile geçen bu nisan yolculuğunu, tadı damağımızda, anılarımızda hak ettiği yeri alacağından emin, yıllarca hatırlayacak olmamızın verdiği mutlulukla sonlandırıyoruz.

Gezenlere,
Gezmek isteyenlere,
Gezmesini bilenlere
Bitmeyen yolculuklar diliyorum.

OPTİSYENİN

E-DERGI
Sayı: 70 EYLÜL 2019
SESI
Optik Magazin Dergisi



- Göz rengi karakteri yansıtır
- Eylülde Moda/ Sokak Stili
- İtalya'daki Başlıca Sektörler

ben.x[®]
sunglasses